

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

Vymáhání pohledávek v bankovním sektoru

Debt recovery in the banking sector

Bc. Eduard Vrzáček

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Eduard Vrzáček

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Vymáhání pohledávek v bankovním sektoru

Název anglicky

Debt recovery in the banking sector

Cíle práce

Diplomová práce je zaměřena na problematiku vymáhání pohledávek v bankovním sektoru. Cílem práce je komplexní zpracování problematiky vymáhání pohledávek v bankovním sektoru z pohledu platné právní úpravy se zaměřením na definici jednotlivých druhů pohledávek, jejich způsobů vymáhání po splatnosti bankou a aplikaci zkoumané problematiky v praxi spolu s návrhy na doporučení v daném problému v praxi.

Metodika

- shromáždění a prostudování relevantní odborné literatury s využitím metody analýzy právních textů a literatury
- provedení roztřídění získaných poznatků dle předem stanovených kritérií
- sběr dat pro praktickou část práce a jejich zpracování pomocí vhodně zvolených metod výzkumu
- vyhodnocení, diskuze za použití metody komparace a syntézy teoretických a praktických poznatků výzkumu
- závěr a návrhy definování návrhů opatření

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

platební neschopnost, vymáhání pohledávek, banka, pohledávka, exekuce, insolvence, věřitel, dlužník

---

Doporučené zdroje informací

Další literatura a odborné články po konzultaci s vedoucím DP.

- 1) VONDRÁKOVÁ, Alena, et. al. Vymáhání pohledávek. 2. aktualiz. vyd. Praha : Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 868 s. ISBN 978-80-7357-686-8
- 2) PAVELKA, František; BARDOVÁ, Dagmar; OPLTOVÁ, Radka. Úvěrové obchody. Praha : Bankovní institut, a.s., 2008. Úvěry hypoteční, 279 s. ISBN 978-80-7265-140-5.
- 3) VAIGERT, D., et al. Pohledávky : Právní příručka věřitele. první vydání. Brno : Computer Press, a.s., 2006, 271 s. ISBN 80-251-0881-3.
- 4) SŮVOVÁ, Helena; KNAIFL, Oldřich. kol. Finanční analýza I.. 1. vyd. Praha : Bankovní institut vysoká škola, 2008. 181 s. ISBN 978-80-7265-133-7.
- 5) TOMSA, Miloš; MACEK, Jiří. Jak vymáhat pohledávky v obchodních vztazích?. Ostrava : Montanex, 1994, 117 s. ISBN 80-85780-15-1.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 ZS – PEF (únor 2019)

Vedoucí práce

Mgr. Ivana Hájková

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 14. 11. 2016

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 14. 11. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 27. 11. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vymáhání pohledávek v bankovním sektoru" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 21. listopadu 2018

Poděkování

Rád bych tímto poděkoval celé své rodině a všem svým blízkým, kteří mi byli po dobu mého studia a zejména při psaní diplomové práce velkou oporou. Zvláštní poděkování patří Mgr. Ivaně Hájkové, za poskytnutí cenných rad a připomínek pro dokončení diplomové práce a její vedení. A v neposlední řadě děkuji Okresnímu soudu v Ústí nad Labem a jejímu vedení a dále Okresnímu soudu v Litoměřicích, Lounech a Mostě za poskytnutí podkladů pro zpracování praktické části diplomové práce.

Vymáhání pohledávek v bankovním sektoru

Abstrakt

Diplomová práce popisuje komplexně proces vymáhání pohledávky bankou, tedy proces vzniku pohledávky, způsob jakým se dlužník dostane do delikvence, způsoby jednotlivých fází vymáhání i jednotlivé konkrétní způsoby postupu banky až po vymáhací proces. Diplomová práce obsahuje podrobnější rozbor vymáhacích fází od rané fáze až po fázi poslední, zabývající se samotným faktickým vymožením pohledávky. U každé z těchto fází jsou osvětleny konkrétní instituty, po kterých banka sáhne za účelem oslovení delikventního klienta za účelem úhrady jeho dluhu. Práce dále porovnává soudní řízení s řízením rozhodčím z hlediska výhod a nevýhod těchto procesů a dále ve zkratce porovná soudní výkon rozhodnutí s řízením exekucím. V praktické části bylo cílem autora zpracovat výšeč počtu podaných návrhů uceleným počtem nejvýraznějších bankovních domů, které působí na českém trhu u čtyř vybraných soudů Ústeckého kraje. Cílem práce je představit komplexně vymáhací proces laické veřejnosti, a pokud jde o banky, tak je jejím cílem poskytnout ucelený postup za účelem eliminace nárůstu delikventních pohledávek.

Klíčová slova: pohledávka, bankovní dům, úvěr, dlužník, exekuce, soudní řízení, zajištění, vymáhání, rozhodčí řízení,

Recovery of receivables in the banking sector

Abstract

The thesis describes a complex process of recovery bank, a process of receivables, the way the borrower gets into delinquency, ways various stages of the recovery as well as individual specific ways to process bank recovery process. The diploma thesis contains a more detailed analysis of recovery phases from the early phase to the last phase, dealing with the actual recovery of the receivable itself. Each of these phases illuminates specific instances where the bank reaches out to address a delinquent client to cover his debt. The thesis also compares the court proceedings with the arbitration procedure in terms of the advantages and disadvantages of these processes and in a further way compares the enforcement of the decision with the execution of the execution. In practical amount, in order to process the author slice number of proposals submitted comprehensive number of the most prominent banks operating in the Czech market in four selected Courts Usti Region. The aim is to present a comprehensive recovery process of the general public, and as regards banks, and its purpose is to provide a comprehensive approach to eliminate the increase of delinquent receivables.

Keywords: claim, bank house, credit, debtor, execution, court proceedings, collateral, enforcement, arbitration,

Obsah

1. Úvod	11
2. Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
3. Bankovní sektor	14
4. Pohledávka	15
4.1 Pohledávky peněžité	16
4.2 Pohledávky nepeněžité	16
4.3 Pohledávky z úvěrové smlouvy	16
5. Druhy úvěrů pro klienty bankovních domů	18
5.1 Úvěry poskytované spíše právnickým osobám	18
5.2 Úvěry poskytované spíše fyzickým osobám	19
6. Zajištění bankovních pohledávek	20
6.1. Blancosměnka	21
6.2. Zástavní právo	22
6.2.1 Zástavní právo k nemovitostem	22
6.2.2 Zástavní právo k movitým věcem	23
6.2.3 Zástavní právo k cenným papírům	23
6.2.4 Zástavní právo k obchodnímu podílu	24
6.2.5 Zástavní právo k pohledávce	24
6.3. Ručení	24
6.4. Notářský zápis s doložkou přímé vykonatelnosti	25
7. Dlužník a jeho typologie	27
7.1 Dlužník se symptomy ekonomické krize	27
7.2 Dlužník ve stavu hluboké krize	27
7.3 Dlužník ve stavu druhotné platební neschopnosti	28
7.4 Záměrná neochota dlužníka hradit své závazky	28
7.5 Dlužník se špatnou platební morálkou	28
7.6 Insolventní dlužník	29
8. Databáze dlužníků	29
8.1 Registry zřízené zákonem nebo na jeho základě	30

8.1.1	Centrální registr úvěrů	30
8.1.2	Czech Banking Credit Bureau	31
8.2.	Registry evidované (registrované) u ÚOOÚ	32
8.2.1	Czech Non-Banking credit Bureau	32
8.2.2	Solus	34
9.	Vymáhání pohledávek	36
9.1	Proces vymáhání pohledávek obecně	36
9.2	Přímá činnost bank	41
9.2.1	Ranná fáze (early phase)	41
9.2.1.1	Upomínací textové zprávy či e-mailly	42
9.2.1.2	Písemné upomínky či výzvy zpoplatněné bankou	44
9.2.1.3	Vymáhací telefonické hovory	45
9.2.2.	Střední fáze (middle phase)	47
9.2.2.1	Činnost externích inkasistů či advokátních kanceláří	47
9.2.3	Pozdní fáze (late phase)	49
9.2.4	Postoupení pohledávek	53
10.	Typy řízení	54
10.1	Soudní řízení	54
10.1.1	Nalézací řízení	54
10.1.1.1	Zkrácené civilní nalézací řízení	58
10.1.1.2	Klasické civilní nalézací řízení	59
10.2.	Exekuční řízení	60
10.2.1	Exekuční řízení za soudní výkon rozhodnutí	60
10.2.2	Exekuční řízení dnes	61
10.2.3	Exekutor	62
10.2.4	Výtěžnost exekucí	62
10.3.	Insolvenční řízení	63
10.3.1	Zahajovací fáze insolvenčního řízení	64
10.3.2	Zajišťovací fáze insolvenčního řízení	65
10.3.3	Rozhodovací fáze insolvenčního řízení	66
10.4.3	Vlastní průběh oddlužení	66
10.4.5	Osvědčovací fáze insolvenčního řízení	67
10.3.6	Statistika	67
10.4.	Rozhodčí řízení	68

10.4.1 Rozhodčí doložka	71
10.4.2 Smlouva o rozhodci	72
10.4.3 Rozhodce	72
11. Výsledky a diskuse	73
11.1 Regionální srovnání počtu podaných návrhů na zahájení civilního nalézacího řízení a pověření exekutora – Okresní soud v Ústí nad Labem ca několik dalších vybraných soudů Ústeckého kraje	73
11.2 Regionální porovnání počtu podaných návrhů na Pověření konkrétního exekutora v exekučním řízení	77
11.3 Celorepublikové srovnání	80
12. Závěr	83
13. Seznam použitých zdrojů	86

1. Úvod

Bankovní sektor a podnikání v něm je druh činnosti sui generis, který významně zasahuje do všech oblastí trhu a společnosti. Bez efektivního fungování bankovního trhu a systému by žádná ekonomika nebyla sto spolehlivě fungovat. Jde-li o specifickou podnikatelskou oblast, budou zde existovat i specifická rizika jako např. riziko likvidity, úvěrové riziko či úrokové riziko apod.. Správa pohledávek spadá do tzv. úvěrového rizika.

Diplomová práce si klade za cíl poskytnout ucelený přehled postupu bank v případě vymáhání pohledávek po splatnosti delikventních dlužníků. Obecně se dá říci, že pohledávky představují významnou složku aktiv nejen banky, ale každé společnosti. Jsou zahrnuty v oběžném majetku a jejich výše – celkový objem a rychlost splacení má vliv na likviditu každého subjektu. Aktuálně představuje v tržním prostředí platební neschopnost jeden z vážných ekonomických problémů, resp. je to jeden z hlavních faktorů, který velmi ovlivňuje finanční zdraví banky. Pohledávkou je třeba zabývat se již v době vyjednávání o jejím vzniku, tedy před tím než vznikne a snažit se zabránit vzniku problémů, které mohou nastat. Banky si samozřejmě riziko problémů uvědomují a snaží se za pomoci všemožných institutů zabránit vzniku nedobytné pohledávky, neboť nejúčinnější metodou ochrany před vznikem problémových pohledávek je zabezpečení pohledávky ještě před jejím vznikem nebo v době, kdy vzniká. Může se tak dít formou zjišťování informací o budoucím klientu, důsledným zpracováním úvěrové smlouvy či propracováním obchodních podmínek, které jsou nezbytnou a nedílnou součástí každé úvěrové smlouvy, či kombinací všech těchto faktorů, neboť tyto skutečnosti jsou pro vznik pohledávky, zdravé pohledávky rozhodujícím předpokladem. Každá z bank by tudíž měla mít pohledávky pod nepřetržitou kontrolou svého finančního managementu a činit nezbytné úkony ihned poté, kdy dlužník neuhradí byť splatnou část závazku.

Diplomová práce se proto snaží ukázat propracovaný postup banky v jednotlivých fázích vymáhacího procesu za použití veškerých legálních institutů, které jsou v současné době na trhu k dispozici. Práce proto představuje významné právní instituty týkající se vzniku a zajištění pohledávky s ohledem na různé typy dlužníků, dále pak chování banky v době již nastalé delikvence a klade důraz na ukázkou propracovanosti postupu banky v daném případě v jednotlivých fázích takového procesu. Rovněž nabízí ukázkou zajišťovacích institutů či registrů za účelem snahy banky o předejití delikvence dlužníka a vzniku nedobytné

pohledávky v budoucnu. Kapitoly pojednávající o jednotlivých řízeních pozdní fáze vymáhání či již fáze samotného výkonu rozhodnutí se snaží osvětlit úskalí a výhody těchto procesů.

„Praktická část“ diplomové práce se zaměří na ukázkou počtu podaných návrhů k jednotlivým vybraným okresním soudům regionu a rovněž počtu podaných exekuční návrhů, resp. návrhů na vydání pověření soudního exekutora, neboť návrhy na zahájení exekuce podávají věřitelé přímo k samotnému exekutorovi. Půjde tedy o takovou regionální výseč v případě žalob k soudům Ústeckého kraje, a pokud jde o exekuční návrhy, dojde posléze i ke srovnání celorepublikovému. Toto v závěru diplomové práce.

2. Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je představit problematiku vymáhání pohledávek bankovními domy v České republice, porovnat jednotlivé způsoby vymáhání i v návaznosti a souvislosti se zvoleným zajišťovacím institutem a konkrétním typem dlužníka. Autor si klade za cíl zhodnotit a zanalyzovat optimální postup banky nejen při vzniku delikventní pohledávky klienta, ale postup bankovního domu již před poskytnutím úvěru či hypotéky, za účelem zamezení vzniku pohledávek po splatnosti, případně nalezení návrhů a doporučení k co nejrychlejšímu a nejsnadnějšímu uspokojení splatného nároku banky. Dále si klade za cíl zhodnotit postup bankovních domů v rámci interního vymáhání delikventních pohledávek, zanalyzovat postup banky v případě nebezpečí vzniku pohledávky po splatnosti či pro případ jejího trvání.

2.2. Metodika

Informace pro diplomovou práci byly čerpány z tuzemských odborných publikací, odborných periodik, serverů tuzemských firem, bankovních domů včetně České národní banky. Základem pro teoretické vymezení pohledávek, jejich zajištění či jednotlivých typů řízení bylo čerpáno z odborných publikací (např. Aktuální otázky rozhodčího řízení, Právní slovník apod.) a zákonných předpisů (např. občanský zákoník, zákon o bankách, o České národní bance a mnohé další) a zejména pak z komentovaných znění těchto předpisů. Ze zákonných předpisů a odborných periodik bylo čerpáno rovněž pro část diplomové práce zabývající se vymáháním pohledávek, pokud jde o část popisující vymáhání pohledávek samotnými bankovními domy, vycházel autor ze serverů tuzemských subjektů, odborných článků či ze své autorské Bakalářské práce, kterou zpracoval v rámci bakalářského studia na Bankovním institutu vysoké školy Praha. Pro část zabývající se praktickými otázkami vymáhání pohledávek čerpal autor z relevantních a skutečných čísel, které vyžádal od vybraných okresních soudů Ústeckého kraje formou žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, dále informace čerpal z anonymizovaných údajů spisového materiálu Okresního soudu v Ústí nad Labem a z konzultací s exekuční a civilní soudkyní tohoto soudu, za současného souhlasu vedení tohoto okresního soudu.

Byly použity metody deskripce, analýzy, syntézy a komparace. Metoda deskripce (popisu) byla použita zejména v části popisující jednotlivé druhy pohledávek, zajišťovacích institutů při vzniku pohledávek bankovního domu, při typologii klientů – potencionálních dlužníků či jednotlivých registrů mapujících úvěruhodnost klientů. Analýza byla využita především při hodnocení, rozboru a závěrů regionálního vzorku vymáhání pohledávek jednotlivými bankovními domy, a to i ve vztahu k „teoretické části“ diplomové práce. Metodu komparace využil autor zpravidla při srovnání popisovaných institutů či metod postupu vymáhání pohledávek, jako např. v části zkoumající cenu bankami účtovaných poplatků za písemné upomínky, při porovnání způsobu interního vymáhání vybraného vzorku pěti nejsilnějších bankovních domů na českém bankovním trhu, výhod civilního nalézacího řízení oproti rozhodčímu řízení či při porovnání výhod a nevýhod samotného rozhodčího řízení. Metoda komparace byla využita rovněž v případě volby postupu při zajišťování vlastností a poměrů klientů pro poskytnutí úvěru. Metoda syntézy se uplatnila při celkovém hodnocení práce a získaných poznatků, jinými slovy při souhrnu výsledků a přínosu práce, ze které pak vyplynulo doporučení bankám.

3. Bankovní sektor

Bankovní sektor v České republice je výrazně dominován bankami, banky jsou leadery téměř všech finančních skupin působících v České republice, tedy lze hovořit o finančním trhu, kde hrají hlavní úlohy bankami vedené finanční konglomeráty. Finanční, resp. bankovní systém je dominován velkými bankovními domy a je dohlížen a regulován Českou národní bankou, která představuje instituci, ve které jsou koncentrovány dozorové aktivity nad celým finančním trhem a všemi jeho subsegmenty, tedy kromě bank samotných i nad družstevními záložnami, pojišťovnami, penzijními fondy, investičními společnostmi a investičními a podílovými fondy či leasingovými společnostmi. Banky střední velikosti neustále posilují svou aktivitu a představují jednu z hybných sil zaměřených na neustálý přísun tržních inovací a to i tím, že pro velké bankovní domy v některých vybraných segmentech bankovního trhu představují reálnou konkurenci. V posledních letech věnují banky velkou pozornost rozvíjení retailového bankovníctví, kam spadají úvěry domácnostem a to jak spotřebitelské, tak na uspokojení potřeby vlastnického bydlení. Retailové úvěrování je dosti dynamickým segmentem bankovního trhu.

4. Pohledávka

Pohledávku lze charakterizovat jako právo věřitele požadovat po dlužníkovi určitou majetkovou hodnotu. Pohledávka je zásadně vybavena nárokem a lze ji rozdělit na pohledávku peněžitou a nepeněžitou. Pohledávka má své příslušenství. U peněžité pohledávky jím jsou smluvní úroky, byly-li sjednány, přímo ze zákona pak úroky z prodlení (poplatky z prodlení u pohledávek z nájmu bytu byly zrušeny NOZ), případně náklady spojené s uplatněním pohledávky (např. náklady právního zástupce věřitele v řízení u soudu). U nepeněžité pohledávky vystupuje příslušenství v podobě nákladů spojených s uplatněním pohledávky¹⁾. Pohledávka a současně také dluh jako základní obsah závazkových vztahů jsou komplementární povahy, tj. zásadně nemůže existovat dluh bez odpovídající pohledávky, ale ani pohledávka bez odpovídajícího dluhu. Aby mohlo a mělo být plněno, musí rovněž nastat splatnost pohledávky, tedy okamžik, ke kterému musí být pohledávka věřiteli splněna. Po této době se lze jejího splnění domáhat soudní či jinou cestou.

---

¹⁾ HENDRYCH, D. a kolektiv.: *Právní slovník*. Praha: C.H.Beck, 2003, ISBN 80-7179-740-5, str. 648

4.1 Pohledávky peněžité

Toto jsou takové pohledávky, které může dlužník uspokojit poskytnutím určité peněžité částky. Tento druh pohledávek je v praxi nejčastější.

4.2 Pohledávky nepeněžité

Tento druh pohledávek může spočívat nejenom v poskytnutí věci individuálně určené nebo věci určené druhově, ale i v určité činnosti. V takovém případě může být obsah plnění buď pozitivní (povinnost něco vykonat – např. vyklidit byt), nebo negativní (povinnost zdržet se určitého konání nebo povinnost něco snášet).

4.3 Pohledávky z úvěrové smlouvy

Nejčastějším způsobem vzniku pohledávek v bankovním sektoru je uzavření úvěrové smlouvy mezi bankou a klientem, jejímž předmětem je poskytnutí úvěru. Poskytování úvěru patří mezi základní činnosti bank; je to hlavní položka jejich aktiv, která jim zajišťuje výnosy. Smlouva o úvěru je v českém právu upravena v ust. § 2395 – 2400 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Tato úprava platí jak pro občany – nepodnikající osoby, tak pro podnikatele. Úvěrová smlouva je písemná dohoda mezi úvěrujícím – bankou a úvěrovaným – klientem. Banka se ve smlouvě zavazuje poskytnout klientu peněžní prostředky na určitou dobu, která je rovněž sjednána a klient – dlužník se zavazuje peněžní prostředky uhradit v dohodné formě a době splatnosti, a to spolu s úroky jako odměnou za půjčení peněz. Vrácení objemu finančních prostředků je možné i před uplynutím smluvené doby, přičemž úroky se platí vždy jen za skutečnou dobu půjčení. Úvěr pak je tvořen jistinou včetně příslušenství v podobě úroků řádných, úroků z prodlení (je-li klient v prodlení se splácením úvěru), případně poplatků²⁾. Úvěr lze vázat i na určitý účel, jestliže jej ale v takovém případě úvěrovaná osoba použije na něco jiného, může úvěrující chtít peníze včetně úroků okamžitě zpátky.

Jistinou úvěru je dlužná částka bez započítání úroků. Nesplacenou jistinou je zbývající část úvěru, kterou dlužník věřiteli ještě neuhradil.

---

²⁾ Viz ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách

Jistinu nesnižují splátky úroků, ani úhrada poplatků, nýbrž jen platby, které banka zaúčtuje na jistinu dle zákonného či smluveného pořadí účtování.

Úrok je peněžitá odměna za půjčení peněz, cena, kterou dlužník nabízí věřiteli za zapůjčení prostředků na nějaké dohodnuté časové období.

Úroková marže je rozdíl mezi úrokem, kterým banka úročí úvěry, a úrokem, kterým úročí vklady. Pro stanovení úrokové marže je klíčová cena peněz na mezibankovním trhu, kterou do značné míry ovlivňuje především centrální banka svou měnovou a úrokovou politikou. Úroková marže je jedním z podstatných zdrojů zisků bank.

Úrok z prodlení je platba, která náleží věřiteli, pokud dlužník nesplnil své povinnosti a včas – ve lhůtě splatnosti nesplatil svůj peněžitý závazek (tzv. prodlení). Nejedná se o sankci, ale o náhradu ceny peněz (tedy náhrada za věřitelovu nemožnost jimi ke dni splatnosti disponovat). Nárok na úrok z prodlení vzniká věřiteli nezávazně na důvodech, které vedly k nesplnění včasného závazku. Dlužník je povinen zaplatit úrok za období, kdy nedodržel datum splatnosti, až do dne zaplacení.

Bankovní poplatky jsou platby, které jsou placeny bankovním institucím za poskytování různých bankovních služeb. Zahrnují i částky placené klienty za překročení smluvních podmínek, tedy různé sankční poplatky a úroky z nepovolených přečerpání účtů (nikoli úroky z prodlení). Bankovní poplatky jsou nejčastěji upraveny v Sazebnících bank, které tvoří nedílnou součást úvěrových smluv, jenž na něj, jako takové, odkáží.

U obvyklých úvěrů jsou podmínky, které musí žadatel o úvěr splnit, standardizované a odvíjejí se od toho, zdali se jedná o fyzickou či právnickou osobu (u fyzických osob jsou jednodušší, neboť se nejedná o velké sumy a navíc těchto úvěrů se poskytuje mnoho). Banka si například zjistí u klienta jeho osobní údaje a finanční situaci. U právnických osob se také analyzuje podíl vlastního a cizího kapitálu ve firmě, zkoumá se podíl krátkodobých, střednědobých i dlouhodobých zdrojů. Nakonec je pak proveden tzv. přepočet bonity, tj. přepočtem se různé analýzy (likvidity, bonity, rentability aj.), ten se srovná s ostatními výsledky a banka se rozhodne, zdali může bezpečně úvěr poskytnout. V rozhodování se kromě již provedené analýzy klienta zohledňuje také i teritoriální příslušnost klienta a další

kritéria. Po sepsání a podpisu smlouvy pak může klient čerpat úvěr podle uvedených podmínek. Banka poté sleduje plnění těchto podmínek.

Úvěrová smlouva by měla obsahovat tyto základní náležitosti:

- Smluvní strany – banka a klient
- Výše úvěru
- Účel úvěru
- Výše úrokové sazby
- Způsob čerpání úvěru
- Způsob splácení úvěru a úroků
- Doba splatnosti úvěru
- Způsob zajištění úvěru
- Práva a povinnosti banky (nejčastěji odkazem na Všeobecné obchodní podmínky)
- Datum uzavření smlouvy
- Podpisy zástupců obou smluvních stran

5. Druhy úvěrů pro právnické osoby a občany

5.1 Úvěry poskytované spíše právnickým osobám

Všechny druhy úvěrů se vyznačují shodnými parametry, a to je subjekt úvěru, účel úvěru, výše úvěru a jeho měna, splatnost a zjištění úvěru, jsou řešení způsoby a podmínky čerpání úvěru, úroková sazby, typ úročení a způsob splácení úvěru (viz výše).

Investiční úvěr je zpravidla používán pro financování investic. Věřitel (většinou banka) půjčuje na základě investičního záměru, další projektové dokumentace a dalších údajů. U větších investic k nim patří zejména studie proveditelnosti, doložení bonity, historie žadatele a další. Tento typ úvěru má většinou krátkodobý (1 rok), střednědobý (do 5 let), až dlouhodobý charakter (až 15 let). Je zajištěn např. předmětem investice, ale i jakýmkoliv dalším způsobem a tento typ úvěru je přísně účelový.

Hypoteční úvěr je úvěr určený fyzickým i právnickým osobám. Vždy musí být zajištěný zástavním právem k nemovitosti. Obvykle se jako zástava využívá financovaná

nemovitost, ale není to podmínkou, ručit lze i objektem jiným. Má dlouhodobý charakter (v České republice obvykle 3 – 30 let) a je poskytován obvykle s nízkou úrokovou sazbou. Hypoteční banky nabízejí v zásadě dva typy úvěrů, a to účelová hypotéka, která je striktně vázaná na investici do nemovitosti a neúčelová hypotéka, tzv. americká hypotéka, kterou lze použít na cokoli.

Lombardní úvěr je krátkodobý úvěr zajištěný zástavou movitých věcí (zejména cenných papírů, zboží, drahých kovů, nebo autorských práv, těžebních práv). Tento typ úvěru má krátkodobý charakter.

Kontokorent je bankovní úvěr sjednaný k běžnému účtu, který klientovi dovoluje čerpat z účtu peníze (tzv. kontokorentní úvěr) i v případě, že na účtu nemá dostatečnou hotovost. Banka tedy klientovi v takovém případě operativně potřebné finanční prostředky půjčí a klient smí „jít do mínusu“. Běžný účet se sjednaným kontokorentem se označuje jako kontokorentní účet. Jde o úvěr se splatností krátkodobou a o úvěr neúčelový.

Revolvingový úvěr je typem úvěru, který má na dané období sjednaný finanční limit a klient může při jeho splácení opakovaně čerpat prostředky až do výše limitu. Jde rovněž o úvěr se splatností krátkodobou a o úvěr neúčelový.

Kreditní karta je platební karta spojená s revolvingovým úvěrem, tedy úvěrem, který držitel karty může postupně splácet a zároveň dále čerpat. Banky jí poskytují jak fyzickým a právnickým osobám - podnikatelům, tak občanům. Jedná o úvěr se splatností krátkodobou a o úvěr neúčelový.

5.2 Úvěry poskytované spíše fyzickým osobám (občanům)

Spotřebitelský úvěr je jeden z úvěrů určený pro občany domácnosti na nepodnikatelské účely, typicky nákup spotřebního zboží, automobilu, vybavení domácnosti. Spotřebitelský úvěr může nebo nemusí být zajištěný ručením. Je-li ručení vyžadováno, musí klient úvěr pojistit na schopnost splácet případně, ručit nějakou movitou věcí nebo nemovitostí, nebo sehnat ke svému úvěru ručitele. Spotřebitelský úvěr běžně poskytují banky a další finanční instituce, existují ale i splátkové a úvěrové společnosti, které se na ně specializují. Strana, která finanční hotovost poskytuje, z úvěru získává úrok.

Spotřebitelský úvěr je typicky splácen v měsíčních anuitních³⁾ splátkách v dohodnutém datu v měsíci. Počet splátek je volitelný a odvíjí se od toho, co nabízí úvěrová společnost, od finančních možností jednotlivce a výše úvěru. Jedná se o úvěr účelový i neúčelový, se splatností krátkodobou, střednědobou i dlouhodobou.

Úvěr ze stavebního spoření a překlenovací úvěr ze stavebního spoření je určen na financování bytových potřeb klienta, a to na území České republiky a v souladu se zákonem o stavebním spoření č. 96/1993 Sb., v platném znění. Hlavní podstatou stavebního spoření je úvěr, na který má klient ze zákona nárok při splnění tří podmínek:

- dosažením určité výše hodnotícího čísla (dle podmínek konkrétní stavební spořitelny), které se odvíjí od toho, kolik a jak často klient spoří
- splněním naspoření určitého procenta z cílové částky (cca 40 %)
- spořením po určitou dobu (obvykle minimálně kolem 2 let)

Pokud však klient potřebuje prostředky na financování bydlení dříve, než splní tyto podmínky, i tato situace se dá řešit. Jde o tzv. meziúvěr neboli překlenovací úvěr. Na jeho přidělení ale klient nemá nárok ze zákona, vše závisí na posouzení stavební spořitelny. Úroková sazba tohoto druhu úvěru je ale vyšší než z klasického úvěru ze stavebního spoření, klient splácí úroky z výše meziúvěru (ale nesplácí jistinu) a dále také dospořuje, aby splnil podmínku naspoření určitého procenta vlastních prostředků z cílové částky a byl mu přidělen úvěr ze stavebního spoření.

6. Zajištění bankovních pohledávek⁴⁾

Banky mohou využít několikery způsob zajištění svých pohledávek. Přizpůsobení hodnoty zajištění a jeho způsobu formou konkrétního právního institutu, stupni úvěrového rizika, spočívá v trvalém přizpůsobování požadavků na zajištění ze strany banky na klienta v případě zhoršení jeho bonity.

---

³⁾ Anuitní splátka je určitý druh platby za půjčené finance a jedná se o platbu, která je stejná po celou dobu splácení, výše splátek jsou po celou dobu splácení konstantní, pokud však nedojde v průběhu splácení ke změně úrokových sazeb.

⁴⁾ VRZÁČEK, Eduard. *Výmáhání bankovních pohledávek v soudním řízení*. Praha, 2015. s. 16 – 20. Bakalářská práce. Bankovní institut vysoká škola a.s.

Je tedy nutné, aby banka měla tyto skutečnosti zjištěny a zajištěny již v rámci smluvní dokumentace. Při poskytování finančních prostředků pak volí s přihlédnutím k bonitě klienta⁵⁾ přílehavý zjišťovací institut. Je důležité, aby banka se svým požadavkem na zajištění přišla vůči klientovi s dostatečným předstihem, protože mnozí klienti, kteří si uvědomují riziko budoucího případného nesplácení úvěru na své straně, mohou využít váhání banky a vyvedou nezajištěná aktiva mimo dosah banky a tím znemožní bance jak zajištění takového úvěru, tak následné úspěšné vymožené půjčených finančních prostředků. Následující kapitola nastiňuje nejfrekventovanější zjišťovací instituty, které banky obvykle využívají.

6.1 Blancosměnka ((bianco)

Směnka obecně je cenný papír, převoditelný rubopisem. Obsahuje bezpodmínečný závazek dlužníka sepsaný v přesně stanovené formě, který dává majiteli směnky nesporné právo žádat ve stanovenou dobu zaplacení peněžní částky uvedené ve směnce. Uplatnění nároků ze směnky je vázáno na její držbu a předložení. Zaplacení směnečné sumy nesmí být podmíněno splněním jakékoliv podmínky. Soudy i u nás se směnkou pracují velice rychle. Je nutné, aby byla směnka kryta. Jako zabezpečení je vhodné, aby za směnku ručil třetí subjekt (AVAL). Od směnky nelze odstoupit.

Blankosměnka (nebo též bianco směnka a tedy tzv. směnka neúplná) je směnka, která v okamžiku své emise záměrně a dočasně postrádá minimálně jednu svoji podstatnou náležitost, případně směnečnou doložku. Jedná se tak o směnku (ať již vlastní nebo cizí) s neúplným obsahem, která je emitována s vědomím, že ji její držitel na základě dohody o vyplňovacím právu následně doplní na směnku úplnou. Společně s blankosměnkou se uzavírá i tzv. Dohoda o vyplňovacím směnečném právu, která vymezuje, za jakých podmínek je majitel směnky oprávněn blankosměnku vyplnit. Pojmovým rysem blankosměnky je tedy její neúplnost, avšak pouze taková, která nezpůsobuje její neplatnost. Neúplnost navíc může být pouze dočasná, nikoliv trvalá.

---

5) Bonita je prakticky posouzení toho, jak bude klient schopen splácet své závazky, zjednodušeně řečeno dojde k sečtení veškerých příjmů, od kterých se následně odečtou výdaje. Pro správný výpočet je třeba, aby klient doložil všechny své příjmy a zároveň doložil i své výdaje, nebo o nich alespoň nelhal. Pro posouzení bonity je tak důležitá výše příjmů klienta, jeho finanční minulost a možnosti ručení – jiného zajištění. Dostupné na Finanční pomocník.cz, <https://www.financnipomocnik.cz/co-je-to-bonita>

Vyplněním blankosměnky je odstraňována její neúplnost. Vyplňovací právo vzniká na základě dohody, jejímiž účastníky jsou blankopodpisatel a první nabyvatel směnky⁶⁾.

6.2 Zástavní právo

Zástavní právo (patří mezi absolutní majetková práva – věcná práva k cizím věcem, upravené v ust. § 1309 až 1394 zákona č. 89/20012 Sb., občanský zákoník) umožňuje věřiteli uspokojit své pohledávky z předmětu zástavy, pokud dlužník nesplní svoji platební nebo jinou povinnost. Prodej zástavy např. ve veřejné dražbě nenastává automaticky, musí jej navrhnout zástavní věřitel. Účastníci tohoto vztahu jsou zástavní věřitel a zástavní dlužník. Tento právní institut má funkci zajišťovací, která vede dlužníka k úhradě pohledávky pod hrozbou prodeje zástavy a nahrazovací, z titulu které se věřitel – banka může z předmětu zástavy uspokojit. Banky přijímají do zástavy pouze věci (ust. § 489 - § 544 zákona č. 89/20012 Sb., občanský zákoník) ve vlastnictví zástavce, případně se souhlasem vlastníka věci. Nejčastěji dochází k zastavení:

- nemovitých věcí
- movitých věcí
- pohledávek
- cenných papírů
- obchodního podílu

6.2.1 Zástavní právo k nemovitostem

Zástavní právo k nemovitosti⁷⁾ nevzniká uzavřením samotné smlouvy, ale u nemovitostí až pravomocným rozhodnutím katastrálního úřadu o povolení vkladu do katastru nemovitostí.

---

⁶⁾ Povinné náležitosti směnky upravuje ust. § 1 zákona č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový a jsou to – označení, že jde o směnku, bezpodmínečný slib zaplatit určitou peněžitou sumu, údaj o splatnosti, místa, kde má být placeno, jméně toho, komu nebo na jehož řad má být placeno, datum a místo vystavení a podpis výstavce.

⁷⁾ VAIGERT, D., PHILIPPI, T., RIŠKO, P., NAVRÁTILOVÁ, H.. Pohledávky, Právní příručka věřitele, Brno: Computer Press, a.s., 2006. Zástavní právo k nemovitosti, s. 119. ISBN 80-251-0881-3.

Tímto okamžikem nabývá takové právo účinnosti vůči třetím osobám (esenciální náležitost věcného práva k věci cizí – působí vůči všem), vázne na věc a je s věcí převoditelné.

6.2.2 Zástavní právo k movitým věcem

Zástavní právo k movitým věcem (stroje, dopravní prostředky, cennosti)⁸⁾ vzniká jejich odevzdáním zástavnímu věřiteli, případně jejich předáním do úschovy třetí osobě, jinak by zástavní smlouva musela být sepsána ve formě notářského zápisu a zástavní právo by vzniklo zápisem do Rejstříku zástav vedeného Notářskou komorou České republiky. Toto jsou tři způsoby vzniku tohoto druhu zástavního práva.

6.2.3 Zástavní právo k cenným papírům

Zástavní právo k cenným papírům je s účinností od 1.1.2014 upraveno občanským zákoníkem⁹⁾ (speciální úprava je obsažena např. v zákoně o zemědělských skladních listech a zemědělských veřejných skladech¹⁰⁾). Cenné papíry jsou akcie, zatímní listy, poukázky, podílové listy, dluhopisy, investiční kupóny, kupóny, opční listy, směnky, šeky, náložné listy, skladištní listy, zemědělské skladní listy a další listiny, prohlášené za cenné papíry. Zástavní právo, které se zřizuje na základě smlouvy o zastavení cenných papírů, vzniká v případě listinného cenného papíru předáním tohoto cenného papíru zástavnímu věřiteli. Ke vzniku smluvního zástavního práva k listinnému cennému papíru, který je převoditelný rubopisem, je třeba i písemné prohlášení vlastníka cenného papíru učiněné na tomto cenném papíru, zástavní rubopis, který musí obsahovat doložku „k zastavení“ nebo slova stejného významu a označení osoby zástavního věřitele.

---

8) VAIGERT, D., PHILIPPI, T., RIŠKO, P., NAVRÁTILOVÁ, H.. Pohledávky, Právní příručka věřitele, první vydání. Brno: Computer Press, a.s., 2006. Zástavní právo k nemovitosti, s. 120, 121. ISBN 80-251-0881-3.

9) Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník zrušil ke dni 1.1.2014 zákon č. 591/1992 Sb., o cenných papírech, který dosud tento institut upravoval.

10) Zákon č. 307/2000 Sb., o zemědělských skladních listech a zemědělských veřejných skladech a o změně některých souvisejících zákonů.

Smluvní zástavní právo k listinnému cennému papíru může vzniknout i jeho předáním třetí osobě do úschovy nebo do úschovy a správy, pokud je současně předán osobě prvopis nebo úředně ověřená kopie zástavní smlouvy. Smluvní zástavní právo k zaknihovanému cennému papíru vzniká zápisem tohoto zástavního práva na účet k tíži účtu vlastníka v evidenci investičních nástrojů. Příkaz k zápisu zástavního práva může dát zástavní věřitel, dlužník nebo zástavce. K příkazu je třeba přiložit prvopis nebo úředně ověřenou kopii zástavní smlouvy.

6.2.4 Zástavní právo k obchodnímu podílu

Zástavní právo k obchodnímu podílu vzniká zápisem zástavního práva do obchodního rejstříku. Zástavní smlouva musí mít písemnou formu, podpisy na ní musí být úředně ověřeny. Jestliže lze obchodní podíl převádět pouze se souhlasem valné hromady, vyžaduje se souhlas valné hromady i k zastavení obchodního podílu. Bez tohoto souhlasu zástavní právo nevznikne. Souhlas valné hromady je třeba ke vzniku zástavního práva, nikoliv k uzavření zástavní smlouvy. Není-li pohledávka, zajištěná zástavním právem k obchodnímu podílu, řádně a včas splněna, je zástavní věřitel oprávněn svým jménem obchodní podíl zástavce i bez souhlasu valné hromady na náklady dlužníka prodat v obchodní veřejné soutěži, případně ve veřejné dražbě.

6.2.5 Zástavní právo k pohledávce

Zástavní právo k pohledávce vznikne uzavřením smlouvy. Je možné ujednat zápis zástavního práva do rejstříku zástav, zástavní právo pak vzniká zápisem do tohoto rejstříku. Nutná je písemná forma zástavní smlouvy. Pokud by se ovšem zástavní právo zapisovalo do rejstříku zástav, bylo by navíc nutné zástavní smlouvu uzavřít ve formě notářského zápisu. Zástavní právo nabývá vůči dlužníkovi zastavené pohledávky účinky okamžikem, kdy je mu zástavním dlužníkem oznámeno nebo zástavním věřitelem prokázáno (bankou institut prakticky nevyužíván).

6.3 Ručení

Ručení je způsob zajištění závazku poskytovaného třetí osobou odlišnou od dlužníka i věřitele. Jde o závazek této třetí osoby, kterým se zavazuje věřiteli, že splní pohledávku

věřitele sama, pokud jí neuspokojí dlužník. Ručitel zajišťuje závazek věřitele celým svým majetkem, nikoli určitou věcí nebo určitou částí majetku (např. nemovitostí). Ručení vzniká dohodou (závazek) mezi ručitelem a věřitelem o převzetí ručení za dluh dlužníka, přičemž pouze pro projev vůle ručitele se vyžaduje písemná forma. Ručení je akcesorický¹¹⁾ vztah a vztah subsidiární¹²⁾. Ze subsidiarity a akcesority ručitelského závazku vůči závazku hlavnímu vyplývají i různé následky zániku a změn závazku hlavního, zásadně zánikem hlavního závazku zaniká jeho zajištění ručením. Ručení zaniká např. také složením plnění do úřední úschovy. Ručení nezanikne, jestliže závazek zanikl pro nemožnost plnění dlužníka a závazek je splnitelný ručitelem nebo pro zánik právnické osoby, jež je dlužníkem. Předmětem ručení může být zásadně jen platný závazek dlužníka nebo jeho část a ručením lze zajistit i závazek, který vznikne teprve v budoucnu nebo jehož vznik je závislý na splnění podmínky. Ručitel se povinen dluh splnit, nesplní-li jej dlužník, ačkoli k tomu byl věřitelem písemně vyzván (subsidiarita). Takového vyzvání dlužníka není třeba, a věřitel se bude domáhat splnění závazku přímo na ručiteli, je-li zřejmé a nepochybné, že dlužník svůj dluh neuhradí a závazek nesplní. Děje se tak v případě prohlášení konkurzu na jeho majetek či zjištění úpadku v rámci insolvence. Splní-li ručitel tuto svou povinnost, náleží mu právo požadovat na dlužníku náhradu za plnění, které za něj věřiteli poskytl. Tomuto nároku se říká subrogační regres.

6.4 Notářský zápis s doložkou přímé vykonatelnosti

Notářský zápis je kvalifikovanou formou písemného právního úkonu, jehož náležitosti stanoví notářský řád. Splňuje-li notářský řád uvedené náležitosti, má charakter tzv. veřejné listiny a může být též exekučním titulem. Tím je právě notářský zápis s doložkou přímé vykonatelnosti. Jeho nespornou výhodou je fakt, že věřitel nemusí podávat žalobu, ani jinak prokazovat svůj nárok v rámci nějakého typu řízení za účelem získání exekučního titulu, ale může rovnou exekuvovat.

---

11) Jedná se o vztah, který přistupuje a zásadně sdílí a sleduje osud hlavního závazkového vztahu, na hlavní vztah je tedy existenčně vázán, přičemž důsledkem akcesority vztahu je tedy zánik akcesorického vztahu v případě zániku vztahu hlavního.

12) Subsidiarita je latinský výraz pro podpůrnost, jde o jednu z kategorií párových výrazů specialita-subsidiarita, což v případě ručení znamená, že na ručitele se může věřitel obrátit jen tehdy, neplní-li dlužník z hlavního závazkového vztahu.

Čili jinými slovy notářský zápis se svolením k vykonatelnosti se od ostatních exekučních titulů odlišuje především v tom, že není výrazem rozhodovací pravomoci určitého orgánu, ale kvalifikovanou formou osvědčeným právním jednáním o závazku povinného splnit v konkrétně vymezené lhůtě určitou povinnost vůči oprávněnému a současně o svolení povinného, aby v případě jejího nesplnění řádně a včas mohl být nařízen a proveden výkon rozhodnutí (či exekuce) již pouze na základě tohoto zápisu.

K tomu, aby takový notářský zápis mohl být exekučním titulem, musí splňovat formální náležitosti dle ustanovení § 63 notářského řádu. Podle těchto ustanovení musí obsahovat:

- místo, den, měsíc a rok právního jednání,
- jméno a příjmení notáře a jeho sídlo,
- jméno, příjmení, bydliště a datum narození účastníků a jejich zástupců, svědků, důvěrníků a tlumočnicků,
- prohlášení účastníků, že jsou způsobilí samostatně právně jednat v rozsahu právního jednání, o kterém je notářský zápis,
- údaj, že byla ověřena totožnost účastníků, svědků, důvěrníků, tlumočnicků, a zástupců účastníků, nebo údaj, že je notář zná osobně, a je-li zástupcem účastníka právnická osoba, údaj o tom, že byla notáři prokázána její existence a totožnost toho, kdo ji zastupuje,
- obsah právního jednání,
- údaj o tom, že byl zápis po přečtení účastníky schválen,
- podpisy účastníků nebo jejich zástupců, svědků, důvěrníků a tlumočnicků,
- otisk úředního razítka notáře a jeho podpis,
- další náležitosti, stanoví-li je notářský řád.

Přímo vykonatelným notářským zápisem je tradičně zápis o dohodě účastníků podle ustanovení § 71b notářského řádu. Podle jeho odst. 1 musí dohoda účastníků obsahovat:

- označení osoby, která se zavázala ke splnění pohledávky nebo jiného nároku (osoby povinné),
- označení osoby, jejíž pohledávka nebo jiný nárok mají být splněny (osoby oprávněné),

- skutečnosti, na nichž se pohledávka nebo jiný nárok zakládá,
- předmět plnění,
- dobu plnění,
- prohlášení povinné osoby o svolení k vykonatelnosti zápisu.

Zásadní obsahovou náležitostí tohoto zápisu je vlastní dohoda účastníků, kterou se jeden z účastníků dohody zavazuje splnit pohledávku nebo jiný nárok druhého účastníka vyplývající ze závazkového právního vztahu, a současně svolení k přímé vykonatelnosti zápisu. Tím účastník, jenž se dohodou zavazuje (jako osoba povinná), dává souhlas, aby podle tohoto zápisu byl nařízen a proveden výkon rozhodnutí (exekuce), jestliže svou povinnost řádně a včas nesplní.

7. Dlužník a jeho typologie

7.1 Dlužník se symptomy ekonomické krize

Takového klienta charakterizují omezené finanční prostředky, které mu neumožňují uhradit všechny závazky všem věřitelům. Proto platí výběrově a hodnotí své věřitele podle stupně jejich významu pro sebe, případně podle síly věřitelského tlaku. Dlužníci této kategorie obvykle s věřiteli komunikují, snaží se jim objasnit svou tíživou situaci a dosáhnout prodloužení lhůt úhrad. Pro věřitele je výhodné využít této situace k zajištění pohledávky přistoupením jiných subjektů k závazku (nastupuje solidarita závazku – věřitel si vybere, na kom bude dluh vymáhat). Je žádoucí sledovat vývoj ekonomické situace dlužníka a v případě jejího zhoršení okamžitě řešit své pohledávky radikálním způsobem.

7.2 Dlužník ve stavu hluboké krize

Dlužníka v hluboké krizi charakterizuje nekonstruktivní jednání s věřitelem, vyhýbání se jednání, kličkování s pomocí právníků, nekonečné dávání slibů a jejich nedodržování atd. Pohledávky vůči těmto dlužníkům jsou nevymahatelné silami věřitele, a pokud nejsou zcela zanedbané, pak jejich řešení vyžaduje operativní a radikální zásah specialistů. Zřetelným příznakem vážné ekonomické krize dlužníka, která činí jeho pohledávky nevymahatelnými je např. zrušení webových stránek, přerušení registrace plátce DPH apod..

7.3 Dlužník ve stavu druhotné platební neschopnosti

Klasická druhotná platební neschopnost¹³⁾ je velmi záluďným stavem nejen pro klienta, ale i pro banku. Z hlediska ekonomické bilance nemusí být dlužník v červených číslech, protože jeho závazky mohou být menší než pohledávky. Avšak problém je skryt v tom, že na jedné straně všichni věřitelé „žijí“ a aktivně vyžadují úhrady, a na straně druhé jejich pohledávky ne vždy jsou vymahatelné a dlužníci ne vždy schopni platit. Tady může dojít ke značnému převisu, který přivede dlužníka k bankrotu. U dlužníků s druhotnou platební neschopností by měli věřitelé pečlivě zhodnotit kvalitu jejich pohledávek a stupeň pravděpodobnosti úhrad ze strany jejich odběratelů.

7.4 Záměrná neochota dlužníka hradit své závazky

Tato kategorie klientů – dlužníků již nepočítá s pokračováním spolupráce s bankou, dovedně využívá nedokonalostí platné legislativy a nepřiměřené délky soudního řízení. To klientovi umožňuje manipulovat s finančními prostředky věřitele pro své vlastní potřeby a osobní obohacení. Takový dlužník se nebojí soudního vymáhání pohledávek a naopak často chce právě soudní proces s věřitelem vyvolat z důvodu získání času po dobu i několika let, kdy bude soudní řízení probíhat. Charakteristickým chováním této kategorie je totální ignorace banky, záměrné vyvolávání sporů o výši nebo titul vzniku pohledávky, využívání právních zástupců pro kličkování a protahování času. Jednání s touto kategorií dlužníků nemá smysl a k vymáhání pohledávek je nezbytné využívat profesionálů.

7.5 Dlužník se špatnou platební morálkou

Pro banku je velmi důležité včas rozeznat, zda se za špatnou platební morálkou neskrývají krizové jevy klienta. Ve vztahu ke klientům této kategorie musí být věřitelé operativní, důslední a systematictí.

---

13) V druhotné platební neschopnosti se nachází dlužník, který není schopen hradit své závazky z důvodu neuhrazených pohledávek od odběratelů, stav druhotné platební neschopnosti se postupně přenáší na další subjekty, čímž ohrožuje podnikatelské prostředí jako celek. Dostupné na Wikipedia.org : <http://cs.wikipedia.org/wiki/platebnineschopnost>

Je nezbytné respektovat pravidlo postupného tlaku. Významné je tady osobní jednání, které může vytvořit podmínky buď pro podepsání splátkového kalendáře, nebo alespoň umožnit lepší diagnostiku jeho problémů pro upřesnění další strategie postupu.

7.6 Insolventní dlužník

V tomto případě je možno pohledávku vymáhat jen v souladu s insolvenčním zákonem¹⁴⁾. Pokud dlužník nevyhlásí konkurz, ale obchoduje dále a hraje o čas, lze zde většinou vyvodit trestní odpovědnost statutárních orgánů. Nemá-li však klient žádný majetek ani finanční toky, pak bance nepomůže už nikdo.

8. Databáze dlužníků

Registry dlužníků jsou databáze evidující zejména osoby a organizace, které jsou pozadu ve splácení svých závazků. Některé (tzv. "pozitivní" nebo "pozitivně-negativní") registry dlužníků evidují všechny závazky, ať už je dlužník po splatnosti se svými závazky, či nikoli¹⁵⁾. Smyslem registrů dlužníků je pomoci bankám a dalším subjektům při zjišťování spolehlivosti svých potenciálních dlužníků. Registry dlužníků pomáhají i poctivým dlužníkům, neboť jim poskytovatelé úvěrů poskytnou své služby snáze nebo dokonce za lepších podmínek. Obecným principem činnosti registrů dlužníků je tak shromažďování informací od věřitelů a jejich zpřístupňování dalším věřitelům. Většinou je využívání informací z registru dlužníků podmíněno tím, že uživatel informací do registru sám přispívá. Tento způsob zpracování osobních údajů je natolik charakteristický, že z textu registrace u ÚOOÚ lze činnost registru dlužníků poměrně jednoznačně identifikovat, neboť musí uvádět další příjemce osobních údajů.

---

¹⁴⁾ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

¹⁵⁾ V terminologii zákona č. 145/2010 Sb. (§ 9) a Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES (čl. 8) jsou označovány jako "databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele". Podle těchto ustanovení musí věřitel, který zamítne žádost spotřebitele o spotřebitelský úvěr na základě informací z takové databáze, spotřebitele informovat o tom, jakou databázi využil.

V některých případech je odlišný subjekt, který má právo zpracovávat osobní údaje ("správce osobních údajů" ve smyslu zákona 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění) od subjektu, který registr fakticky provozuje, přičemž těchto subjektů může být i několik. Například v ČR fungující Bankovní registr klientských informací má jako správce osobních údajů společnost Czech Banking Credit Bureau, a.s., zatímco Nebankovní registr klientských informací má jako správce osobních údajů sdružení CNCB - Czech Non-Banking Credit Bureau, z.s.p.o. (dříve LLCB). Pro oba tyto správce však zpracování osobních údajů zajišťuje společnost CRIF - Czech Credit Bureau, a.s. a italská společnost CRIF S. p. A. Povinnost registrace u ÚOOÚ má nicméně správce, pokud jí není zproštěn, protože provádí zpracování osobních údajů na základě zákona (CNCB je tak registrováno u ÚOOÚ, stejně jako SOLUS, zatímco CBCB nikoli). Provozovatelé registrů dlužníků jsou sdruženi v celoevropské organizaci ACCIS. V České republice byly zřízeny následující registry dlužníků.

8.1 Registry zřízené zákonem nebo na jeho základě (bez nutnosti registrace u ÚOOÚ):

8.1.1 Centrální registr úvěrů (CRÚ)

Centrální registr úvěrů (CRÚ) je informační systém, který soustřeďuje informace o úvěrových závazcích fyzických osob podnikatelů a právnických osob a umožňuje operativní výměnu těchto informací mezi účastníky CRÚ¹⁶⁾. Vzhledem k uvedenému zaměření nejsou v databázi CRÚ evidovány spotřebitelské úvěry fyzických osob, hypoteční úvěry fyzických osob, ručitelé závazky klientů, údaje o depozitních účtech (běžné účty bez povoleného debetu, spořicí, termínové účty). Účastníkem CRÚ jsou všechny banky a pobočky zahraničních bank, působící na území České republiky a další osoby, stanoví-li tak zvláštní zákon. Povinností účastníka CRÚ je provádění pravidelné měsíční aktualizace databáze CRÚ.

---

¹⁶⁾ Spravuje jej Česká národní banka a byl zřízen podle ustanovení § 38a odst. 2 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách.

8.1.2 Czech Banking Credit Bureau (též označován jako Bankovní registr klientských informací, zkratka CBCB nebo BRKI)

Fungování tohoto registru bylo konzultováno a odsouhlaseno ÚOOÚ a Českou národní bankou. Tento registr užívá informační systém EURISCZECH a pro komunikaci v rámci tohoto systému je užívána uzavřená privátní síť. Uživateli tohoto registru mohou být banky nebo pobočky zahraniční bank, které mají s provozovatelem registru uzavřenu Smlouvu o účasti na projektu. Tento registr funguje od roku 2002 a jeho úkolem je výměna dat o bonitě, důvěryhodnosti a platební schopnosti klientů. Byl zřízen na základě ustanovení § 38a odst. 1 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách a provozovatelem je společnost Czech Banking Credit Bureau a.s.¹⁷⁾. Informace jsou pravidelně měsíčně aktualizovány a pro potřebu vzájemného informování bank jsou v registru uchovávané po dobu trvání smluvního (úvěrového) vztahu mezi klientem a bankou a po dobu dalších 4 let od jeho ukončení.

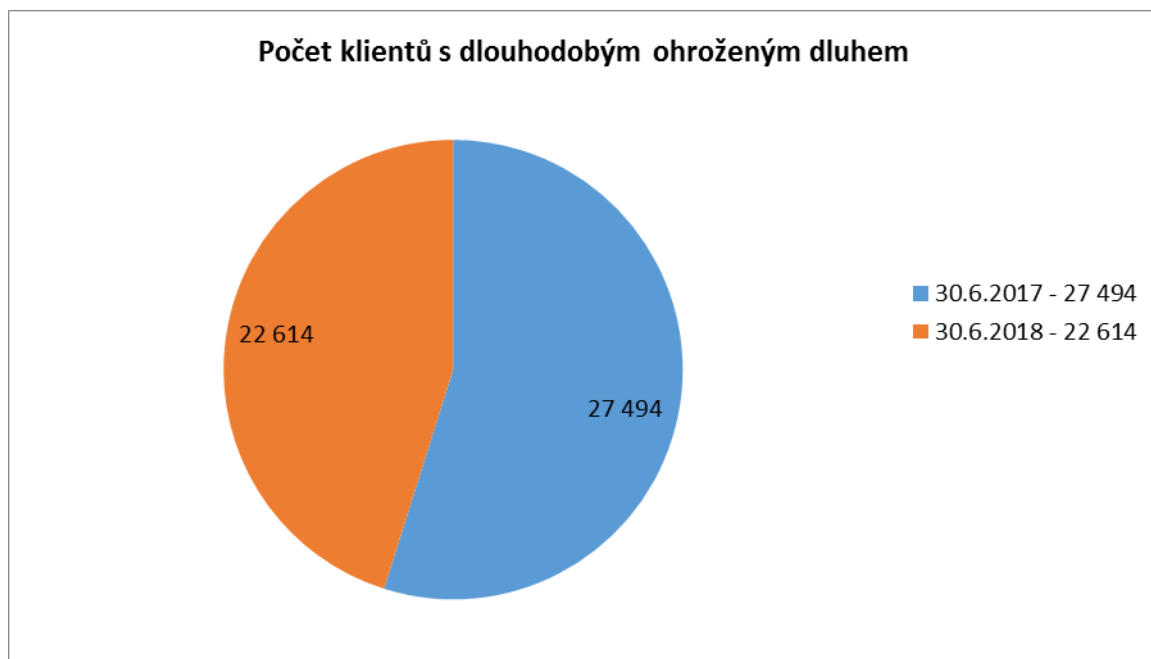
---

¹⁷⁾ Společnost je vlastněna pěti zakládajícími bankami. Aktuální uživatelé registru jsou Air Bank a.s., Citibank Europe plc, organizační složka, Česká spořitelna, a.s. Českomoravská stavební spořitelna, a.s. Československá obchodní banka, a.s. Equa bank a.s. ERB bank, a.s., Expobank CZ a.s. Fio banka, a.s. Hypoteční banka, a.s. Komerční banka, a.s. mBank S.A., organizační složka Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s. MONETA Money Bank, a. s. Oberbank AG pobočka Česká republika Raiffeisen stavební spořitelna a.s. Raiffeisenbank a.s. Sberbank CZ, a.s. Stavební spořitelna České spořitelny, a.s. UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. Všeobecná úverová banka a.s., pobočka Praha Waldviertler Sparkasse Bank AG Wüstenrot hypoteční banka a.s. Wüstenrot - stavební spořitelna a.s. ZUNO BANK AG, organizační složka.

Graf č. 1

Počet klientů s dlouhodobým ohroženým dluhem

Následující graf ukazuje stav meziročního snížení počtu klientů s dlouhodobým ohroženým dluhem, tedy dluhem z hypoték a úvěrů ze stavebního spoření. Meziroční snížení oproti roku 2017 je tu v počtu 4 880 klientů, což představuje 17,7 %.

Zdroj: Bankovní registr klientských informací. Dostupné na <https://www.cncb.cz/barometr-uveroveho-trhu-2-kvartal-2018/>.

8.2 Registry evidované (registrované) u Úřadu pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ)

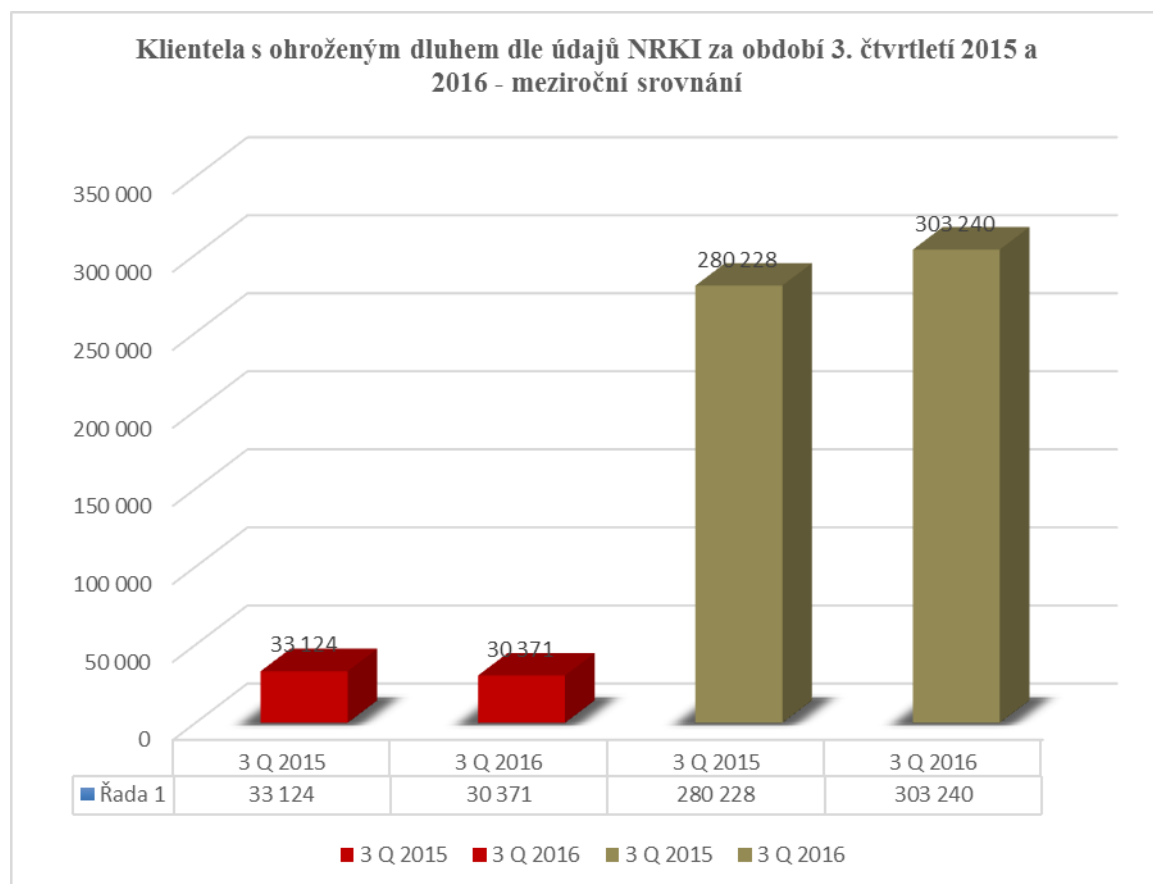
8.2.1 CNCB - Czech Non-Banking Credit Bureau, z.s.p.o. (též označován jako Nebankovní registr klientských informací - NRKI)

Zájmové sdružení právnických osob CNCB – Czech Non-Banking Credit Bureau, z.s.p.o. bylo založeno v roce 2004 za účelem zajištění a zprostředkování vzájemného informování věřitelských subjektů (leasingových a úvěrových společností) o údajích

vypovídajících o bonitě, důvěryhodnosti a platební morálce jejich klientů - fyzických a právnických osob¹⁸⁾.

Graf č. 2 Klientela s ohroženým dluhem podle údajů NRKI

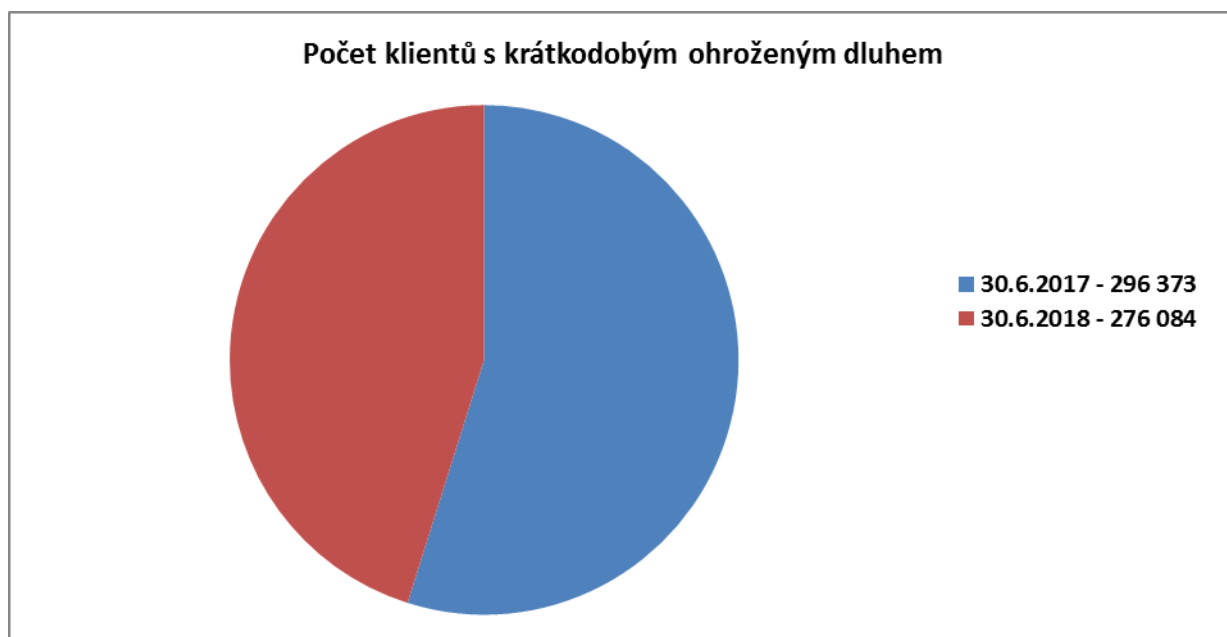
Zdroj: Nebankovní registr clientských informací. Dostupné na <https://www.cncb.cz/barometr-uveroveho-trhu-2-kvartal-2018/>

Počet klientů s dlouhodobým ohroženým dluhem činil ve 3. čtvrtletí roku 2016 30 371 osob, což bylo meziročně o 2 733 osob, resp. o 8 % méně, než v témže období roku 2015. Počet klientů s krátkodobým dluhem činil ve 3. čtvrtletí roku 2016 303 240 osob, což bylo meziročně o 23 012 osob, resp. o 8 % více, než ve srovnatelném období roku 2015. Následující data vycházejí z porovnání roku 2017 a 2018 a je zřejmé, že počet klientely zatížené dlouhodobým dluhem dosahuje klesající tendence.

¹⁸⁾ Celkový objem ohroženého dluhu dosáhl výše 46,3 mld. Kč, což bylo meziročně o 4,5 mld. Kč, resp. o 9 % méně. Z celkového objemu ohroženého dluhu připadlo na dlouhodobý dluh 15,3 mld. Kč, což bylo meziročně o 3 mld., resp. o 17 % méně. Na krátkodobý ohrožený dluh připadlo 31,1 mld. Kč, což bylo meziročně o 1,5 mld. Kč, resp. o 4 % méně.

Graf č. 3 Počet klientů s krátkodobým ohroženým dluhem

Následující graf ukazuje stav meziročního snížení počtu klientů s krátkodobým ohroženým dluhem, tedy dluhem ze spotřebitelských úvěrů. Meziroční snížení oproti roku 2017 je tu v počtu 20 289 klientů, což představuje 6,8 %.

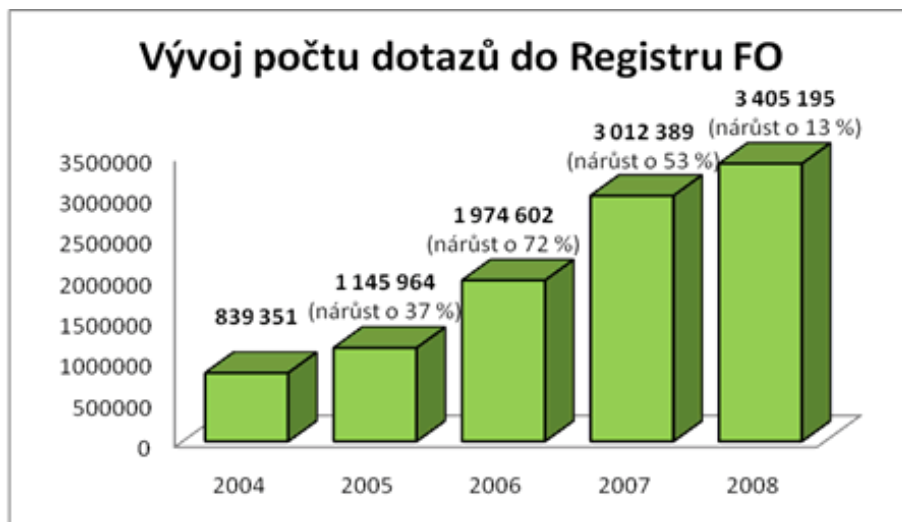
Zdroj: Nebankovní registr klientských informací. Dostupné na [ps://www.cncb.cz/barometr-uveroveho-trhu-2-kvartal-2018/](https://www.cncb.cz/barometr-uveroveho-trhu-2-kvartal-2018/)

8.2.2 SOLUS

Solus je zájmové sdružení právnických osob, jehož cílem je v rámci tzv. odpovědného úvěrování přispívat k prevenci předlužování klientů, k prevenci růstu počtu dlužníků v prodlení, ke zvyšování vymahatelnosti stávajících dluhů po splatnosti a rovněž ke snižování potenciální finanční ztráty věřitelů. Členové Sdružení SOLUS se od roku 1999, kdy byl SOLUS zaregistrován a zahájil činnost, snaží minimalizovat finanční ztráty z poskytovaných služeb tak, aby je v ceně poskytované služby nemuseli hradit klienti s dobrou platební morálkou. Vytváří dva negativní registry klientských informací, které shromažďují informace o klientech, kteří se dostali do problémů se splácením svých závazků u některého z členů sdružení SOLUS. Jde o Registr FO, do kterého jsou zařazovány fyzické osoby (spotřebitelé),

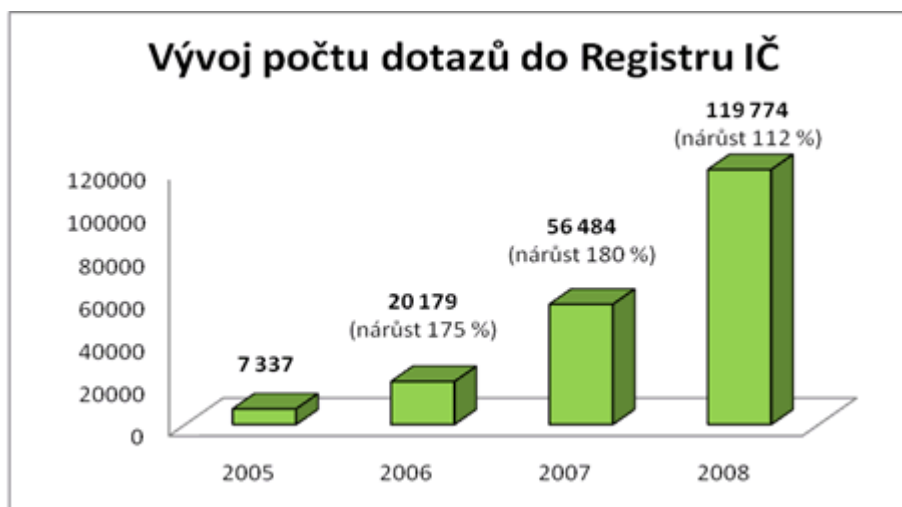
a Registr IČ, do kterého jsou zařazovány fyzické osoby podnikatelé a právnické osoby. Solus má 26 členů¹⁹⁾.

Graf č. 4 Vývoj počtu dotazů do registru (fyzické osoby)

Zdroj: SOLUS. Dostupné na <https://www.nasepenize.cz/solus-registr-dlužniku-6154>

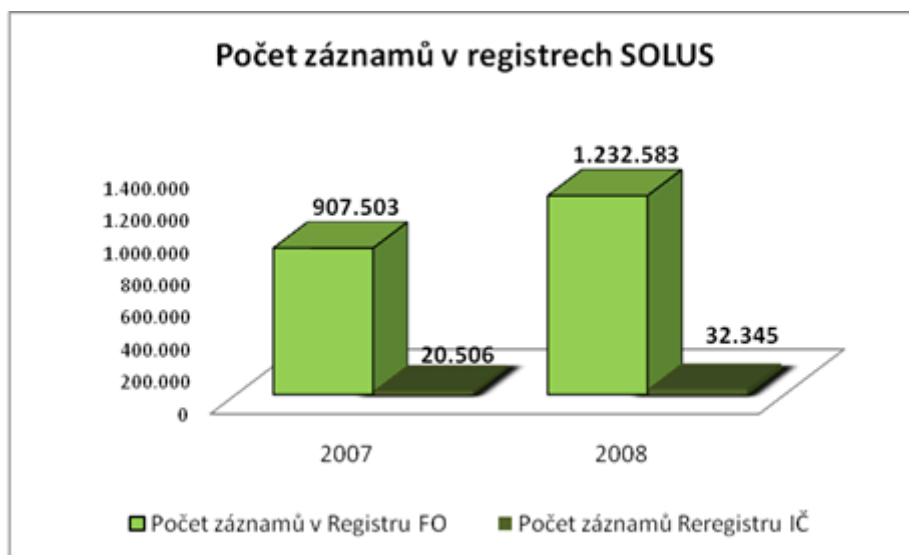
Graf č. 4 Vývoj počtu dotazů do registru (IČ)

Zdroj: SOLUS. Dostupné na <https://www.nasepenize.cz/solus-registr-dlužniku-6154>

¹⁹⁾ Aktuálními členy sdružení SOLUS jsou CCS Česká společnost pro platební karty s.r.o., Českomoravská stavební spořitelna, a.s., COFIDIS, s.r.o., Československá obchodní banka, a.s., Český Triangl, a.s., CETELEM ČR, a.s., ČSOB Leasing, a.s., E.ON Česká republika, s.r.o., Credium, a.s., ESSOX s.r.o., Home Credit a.s., HSBC Bank plc – pobočka Praha, Komerční banka, a.s., Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s., PROFI CREDIT Czech, a.s., Raiffeisenbank a.s., Santander Consumer Finance a.s., s Autoleasing, a.s., s Autoúvěr, a.s., Telefónica O2 Czech Republic, a.s., T-Mobile Czech Republic a.s., UniCredit Bank Czech Republic, a.s., UniCredit Leasing CZ, a.s., VB Leasing CZ, spol. s r.o., VLTAVÍN leas, a.s. a Vodafone Czech Republic a.s..

Graf č. 6 Počet záznamů v registru Solus

Zdroj: SOLUS. Dostupné na <https://www.nasepenize.cz/solus-registr-dlužniku-6154>.

9. Vymáhání pohledávek

9.1 Proces vymáhání pohledávek obecně

Žádný z úkonů tzv. předžalobního vymáhání dluhu není úkonem povinným, tyto úkony jsou závislé pouze na vůli věřitele či ochotě dlužníka ke spolupráci. Hodlá-li věřitel započít s vymáháním některé své pohledávky, která je již po splatnosti (tj. dlužník je s jejím plněním v prodlení), zasílá obvykle dlužníkovi upomínku, v níž připomíná splatnost své pohledávky a stanoví dlužníkovi náhradní lhůtu k plnění. Nereaguje-li dlužník na takovou výzvu, stupňuje věřitel zpravidla „ostrost“ zasílaných výzev (upozorňuje na možnost vymáhání své pohledávky soudní cestou apod.). Neuspěje-li věřitel s tímto ještě vstřícným jednáním, může předat vymáhání své pohledávky některé advokátní kanceláři (v soudním řízení jsou v drtivé většině banky zastoupeny advokáty a málokdy žalují samy, byť mají právní oddělení), která po oznámení této skutečnosti v tzv. předžalobní výzvě, podá (v případě přetrvávající pasivity dlužníka) na dlužníka žalobu. Vymáhání pohledávek se většinou uskutečňuje na základě mandátní smlouvy, v níž mandant zplnomocňuje mandatáře k vymáhání pohledávky, nebo na základě smlouvy o právním zastoupení, ve které

jsou dohodnuty konkrétní smluvní podmínky při vymáhání – např. výše zálohy, provizní odměny z vymožené částky, úhrada nákladů na vymáhání pohledávek, atd.. Obvyklý postup při vymáhání pohledávek je ten, že advokátní kancelář zasílá dlužníku předžalobní oznámení převzetí právního zastoupení a výzvu k uhrazení dlužné částky. Tato výzva ze strany advokátní kanceláře má často větší váhu než samotné upomínání ze strany klienta jako věřitele. Dlužník je zároveň ve výzvě upozorněn, že v případě nezaplacení bude případ řešen v soudním, popř. rozhodčím řízení. Dlužníci jsou často kontaktováni i telefonicky, je-li to možné, se snahou je přesvědčit k zaplacení pohledávky. Nemá-li dlužník dostatek prostředků k zaplacení celého dluhu, je zástupce schopen s ním sjednat jménem věřitele - banky splátkový kalendář s rozhodčí doložkou či jiný způsob zajištění, jako např. notářský zápis s doložkou přímé vykonatelnosti. Splátkový kalendář je vždy sjednán pod sankcí ztráty výhody splátek²⁰⁾. Náklady právního zastoupení, které lze požadovat po dlužníkovi vznikají až podáním žaloby, což znamená, že v případě mimosoudního vymáhání nese náklady v plné míře věřitel a je nutné předem domluvit podmínky mimosoudního vymáhání (například procentem z vymožené částky). Neuhradí-li dlužník svůj dluh, celá věc se obvykle začne řešit v soudním či rozhodčím řízení.

Je-li naopak dlužník aktivní, může se s věřitelem dohodnout (ideálně písemně) na plnění splátkového kalendáře (jehož důsledkem bývá např. i odpuštění úroků z prodlení či jiných smluvních sankcí). Věřitel není povinen přistoupit na splátkový kalendář, je to jeho dobrá vůle. Nicméně lze konstatovat a jen doporučit, že chce-li dlužník plnit a nemá celou dlužnou částku, měl by věřitel tohoto institutu využít, aby případně vymohl alespoň část pohledávky. Věřitel může rovněž svou pohledávku postoupit jinému subjektu, a to i bez souhlasu dlužníka²¹⁾. Postoupením pohledávky nabývá tento jiný subjekt jak příslušenství pohledávky, tak také práva s pohledávkou spojená, a to včetně jejího zajištění.

Vymáhat lze pohledávky po splatnosti, a to pohledávky, jejichž doba prodlení se splacením je delší 30ti dnů.

---

20) Neuhradí-li dlužník, který přistoupil na splátkový kalendář byť jen jedinou splátkou řádně a včas, ruší se tak celý splátkový kalendář, dluh se stává splatným celý a dlužník je povinen jej uhradit v celém jeho rozsahu.

21) Viz ustanovení § 1879 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Banka buď vlastními silami, nebo za použití třetího subjektu realizuje proces vymáhání pohledávek, tedy hledá metody, jak využít veškeré zákonné prostředky k tomu, aby dlužník zaplatil celou pohledávku, či k tomu, aby v horším případě vznikla bance co nejmenší újma. Vymáhat lze pohledávky vymahatelné, tedy takové, kdy věřitel má právo uplatnit pohledávku v soudním či jiném řízení, tj. že nejde o pohledávky např. promlčené. Žalovat lze i pohledávky promlčené ovšem v případě, že žalovaný – dlužník namítne promlčení pohledávky, nelze takové právo bance – žalobci přiznat. V tomto je rozdíl mezi vymahatelnou a nevymahatelnou pohledávkou. Je-li tedy pohledávka vymahatelná, lze získat exekuční titul, na jehož základě bude dluh nadále vymáhán. Splatnost pohledávky nastává k datu, který je sjednán ve smlouvě jako okamžik, do jehož uplynutí má být pohledávka včetně svého příslušenství uhrazena.

Úvěry jsou standardně spláceny v pravidelných měsíčních splátkách, které mají být uhrazeny vždy ke každému konkrétnímu dni v měsíci. V tomto případě dochází k tzv. dílčí splatnosti pohledávky, ke které dochází právě v okamžiku, do kterého má být uhrazena jednotlivá dílčí splátka úvěru (např. ke každému 15. dni v měsíci).

Splatnost úvěru může rovněž nastat okamžitě, a to zejména poté, co klient – dlužník poruší zásadním způsobem smluvní ujednání (např. neuhradí tři splátky či dvě po sobě následující, je povoleno oddlužení klienta z titulu probíhajícího insolvenčního řízení apod.). V daném případě banka dává možnost klientovi do určité lhůty dílčí dluh uhradit s upozorněním, že nestane-li se tak, dojde po uplynutí lhůty k zesplatnění zbývajících částí úvěru včetně všeho příslušenství úvěru. Z toho je zřejmé, že se tak děje jednostranným právním úkonem banky²²⁾. K zesplatnění pohledávky banka nadále připisuje úrok z prodlení, aktuálně v zákonné výši²³⁾.

---

22) Ztráta výhody splátek znamená, že klient ztrácí právo dané mu smlouvou uhradit poskytnutý úvěr ve splátkách a splatnosti sjednaných smlouvou a je povinen uhradit celý dluh naráz.

23) Podle aktuálního znění nařízení vlády č. 142/1994 Sb. (nařízení vlády č. 351/2013 Sb.) činí výše úroku z prodlení ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou pro první den kalendářního pololetí, v němž došlo k prodlení, zvýšené o 8 procentních bodů. Na tuto úpravu odkazuje přímo občanský zákoník v ustanovení § 1970, které říká, že po dlužníkovi, který je v prodlení se splácením peněžitého dluhu, může věřitel, který řádně splnil své smluvní a zákonné povinnosti, požadovat zaplacení úroku z prodlení, ledaže dlužník není za prodlení odpovědný. Výše úroku z prodlení stanoví vláda nařízením; neujedná-li strany výši úroku z prodlení, považuje se za ujednanou výše takto stanovená.

Členění na jednotlivé kategorie úvěrů se provádí podle opatření ČNB č. 9/2002 ve znění pozdějších předpisů. Obsahuje i klasifikaci pohledávek v širším pojetí podle jejich likvidity nebo splácení, volně navazující na uvedené opatření ČNB, a klasifikaci pohledávek podle způsobu jejich ocenění v účetnictví. Pohledávky bank se tedy třídí v souvislosti s bankovní regulací – viz výše – a z hlediska rizikovosti a likvidity²⁴⁾ tak, jak je zpracováno v následující tabulce č. 1.

---

²⁴⁾ Likviditou rozumíme jakousi vlastnost majetku – aktiv v případě potřeby a beze ztrát přeměnit se v hotové peníze a posloužit subjektu k úhradě závazků, jinými slovy jde o synonymum pro disponibilní peněžní prostředky. Pokud jde o banku, můžeme pojem likvidity definovat tak, že jde o schopnost banky dostát v každém okamžiku svým splatným závazkům, vyplatit klientům všechny jejich vklady na základě sjednaných podmínek, dále pak schopnost banky zajistit financování svých aktiv.

Tabulka č. 1 Přehled pohledávek bank z hlediska rizikovosti a likvidity

kategorizace pohledávky	počet dnů po splatnosti	charakteristika
standardní	0 – 30 dní	banka zde nemá pochyb o úplném splacení pohledávky, není nutno se uspokojovat ze zajištění takové pohledávky, splátky jistiny a příslušenství jsou řádně hrazeny, žádná ze splátek není po splatnosti déle než 30 dní
sledovaná	30 - 90	její úplné splacení je s ohledem na finanční a ekonomickou situaci klienta pravděpodobné, není nutno se uspokojovat ze zajištění takové pohledávky, splátky jistiny a příslušenství jsou hrazeny s dílčími problémy, žádná ze splátek není po splatnosti déle než 90 dní
nestandardní (dlužník selhává)	90 - 180	její úplné splacení je s ohledem na finanční a ekonomickou situaci klienta nejisté, vysoce pravděpodobné je její částečné splacení, splátky jistiny a příslušenství jsou hrazeny s problémy, žádná ze splátek není po splatnosti déle než 180 dní
pochybná (dlužník selhává)	180 - 360	její úplné splacení je s ohledem na finanční a ekonomickou situaci klienta vysoce nepravděpodobné, částečné splacení je možné a pravděpodobné, aniž by se banka musela uspokojovat ze zajištění takové pohledávky, splátky jistiny a příslušenství jsou hrazeny s problémy, žádná ze splátek není po splatnosti déle než 360 dní
ztrátová (dlužník selhává)	360 – a více	její úplné splacení je s ohledem na finanční a ekonomickou situaci dlužníka nemožné, je předpoklad neuspokojení či částečného uspokojení velmi malou částkou, aniž by se banka musela uspokojovat ze zajištění, splátky jistiny a příslušenství jsou po splatnosti déle než 360 dnů, či pohledávky za dlužníkem, na jehož majetek byl prohlášen konkurz

Zdroj: Přehled o kvalitě úvěrů v bankovní soustavě ČR a ukazatele k hodnocení kvality úvěrového portfolia. Dostupné na <https://is.muni.cz/el/1456/jaro2008/PFSPSA/um/>.

9.2. Přímá činnost bank

9.2.1 Raná fáze (early phase)

V bankovní praxi je správa pohledávek po splatnosti rozdělena do tří fází. Raná fáze (early, soft collection) je většinou definována jako fáze komunikace s klientem. Realizace je zpravidla zajišťována bankou samotnou s využitím interních zdrojů a zaměstnanců. Hlavním cílem je udržení vztahu s klientem a nalezení cesty k uhrazení všech jeho pohledávek po splatnosti. Postupy raného vymáhání se typicky uplatňují na pohledávky mezi 1. a 30. až 90. dnem po splatnosti. Horní hranice lhůty závisí na strategii konkrétní banky. Během rané fáze je nesmírně důležitý faktor času a banka prakticky každý den přehodnocuje stav klienta a nevhodnější scénář komunikace. Pohledávku, která je krátce po splatnosti, např. i den, banka zařazuje do fáze raného vymáhání pohledávek. Faktické vymáhání takové pohledávky započne zpravidla po uplynutí několika dní po splatnosti splátky, resp. pohledávky (časovou rezervu v řádu jednotek dní zařazuje do své strategie převážná většina bankovních domů.

Důvody mohou být následující:

- splátka byla provedena opožděně z důvodu technické chyby na straně banky
- splátka byla provedena opožděně z důvodu chybně uvedeného platebního údaje klientem
- splátka byla provedena opožděně z důvodu dne pracovního klidu či svátku
- splátka byla provedena opožděně z důvodu její úhrady k jinému bankovnímu domu

Jde o jednodušší způsoby vymáhání za užití zejména těchto postupů:

- upomínací textové zprávy (SMS) či e-maily
- písemné upomínky či výzvy zpoplatněné bankou (viz Sazebníky poplatků)
- vymáhací telefonické hovory
- činnost interních inkasistů
- činnost externích inkasistů (inkasní agentury)

Tuto činnost provádí banka za účelem zjištění důvodu delikvence klienta a poté co zjistí důvody neuhrazení splátek či pohledávky, tak za účelem eliminace negativních dopadů na banku, s využitím všech dostupných nástrojů. Dále se banka snaží předejít tomu, aby nedošlo k prohloubení již nastalé delikvence a aby následně nebyla donucena prohlásit pohledávku za klientem za okamžitě splatnou.

9.2.1.1 Upomínací textové zprávy (SMS) či e-mailly

Věřitelé jsou v rámci smluvních vztahů s bankou identifikováni nejen svým rodným číslem či číslem občanského průkazu, ale banka požaduje rovněž, a při každém telefonickém kontaktu toto ověřuje, sdělení platného telefonního čísla a e-mailové adresy. Při prvním zaškrtnutí klienta je mu obvykle zasílána upomínací textová zpráva na takový jím sdělený kontakt, případně e-mail prostřednictvím internetu. Je v zájmu klienta, změní-li se tyto jeho údaje, oznámit to bance, neboť v případném nalézacím řízení, jehož výsledkem je vydání rozsudku ve prospěch banky v případě její splatné pohledávky vůči klientu, nemůže s úspěchem argumentovat tím, že nemohl zavčas svůj dluh řešit, když jej banka nekontaktovala na aktuální telefonní číslo či platnou emailovou adresu. Oba způsoby řešení dluhu klienta jsou v počátku generována systémově a jak textové zprávy, tak emailové zprávy jsou odesílány prostřednictvím SMS brán nebo prostřednictvím internetu. Mají formu pouhého upozornění s tím, že na ně nelze odpovídat a komunikovat s bankou tímto způsobem. Jejich účelem je upozornit klienta, že mešká s úhradou svého splatného závazku vůči bance. Jak textových zpráva, tak emailů může, a zpravidla také je, odesláno několik, přičemž záleží na strategii banky a fázi delikvence dlužníka. Velkou výhodou jsou minimální náklady takového řešení, neboť nevznikají náklady na tisk papírových upomínek a jejich zasílání prostřednictvím doručovacího subjektu, zpravidla Pošty. Banka ušetří velký objem peněz za poštovné v řádech desítek korun za jednu odeslanou upomínku²⁵⁾. Rovněž zde nastává prakticky okamžité doručení takového upozornění dlužníkovi, pokud zadal bance aktuální kontakt, případně jí ho následně při jeho změně sdělil.

---

25) U obyčejného psaní do 50g – standard platí, že se může jednat pouze o obálku nebo nesložený kartonový lístek, pravoúhlého tvaru, s rozměry maximálně 23,1 x 16,4 x 0,5 cm, minimálně 14 x 9 cm stojí 19 Kč, U doporučeného psaní do 50g – standard platí, že se může jednat pouze o obálku nebo nesložený kartonový lístek, pravoúhlého tvaru, s rozměry maximálně 23,1 x 16,4 x 0,5 cm, minimálně 14 x 9 cm a pošta si účtuje 44 Kč - <https://cenik-postovneho.cz/>.

Zpravidla si banka za takovou textovou zprávu či email neúčtuje žádný poplatek. Každá z bank si vytvoří tzv. šablonu takových textových či emailových zpráv, které jsou v konečné fázi schváleny bankou, zejména jejím právní oddělením a mohou být generovány a automaticky odesílány dlužníkům. Určování jednotlivých adresátů kontroluje příslušný vymáhací software banky. Nejprve banka přistupuje ke klientovi jako k někomu, kdo pouze opomněl uhradit svůj ojedinělý splatný závazek, čemuž odpovídá i oslovení prvotní upomínky. Banka stále klienta oslovuje „vážený pane, paní, kliente“, neboť si je vědoma toho, že může jít opravdu o ojedinělý exces z jinak řádného splácení. Podle reakcí klienta na takové upomínky se logicky mění i způsob jednání banky, neboť pokud není dluh po prvé upomínce uhrazen, nebo alespoň nedojde ze strany klienta o kontaktování banky a zájem řešit případné problémy a komplikace se splácením, lze konstatovat stále zásadnější delikvenci klienta vyžadující si formální, striktně vymáhací přístup. Banka klienta již neoslovuje jako váženého, ale toliko jako klienta či dlužníka v poslední fázi vymáhání z její strany. Postupně se mění obsah upozornění na další postup banky. Prvně banka upozorní klienta na sankce – poplatky spojené se zasláním písemných upomínek – zejména odkazem na Sazebník banky. V rámci úvěrových smluv klient s touto listinou podpisem smlouvy vyjadřuje souhlas a potvrzuje, že se seznámil s obsahem listiny (nejen jí, ale i Všeobecnými obchodními podmínkami banky apod.), nemůže se tedy relevantně bránit tím, že o poplatcích nevěděl. Banka zpravidla spolu se zněním úvěrové smlouvy buď vydání písemné znění Sazebníku poplatků, případně odkáže na webové stránky banky, kde je tato listina přístupná ke stažení a vtištění.

V dalších upomínkách – i písemných – upozorňuje banka již na reálnou hrozbu předání vymáhání pohledávky externí vymáhací agentuře, či advokátní kanceláři, kdy tyto subjekty odkazují na hrozící soudní řízení pro případ, že dlužník nikterak nereaguje. Obvyklým následkem delikvence dlužníka, který zde nastává v drtivé většině splatných závazků vůči bance je prohlášení úvěru za okamžitě splatný, tedy tzv. „zesplatnění úvěru. Tato sankce je většinou zahrnuta v Obchodních či Všeobecných obchodních podmínkách banky a nastává standardně při prodlení s úhradou jedné splátky po dobu tří měsíců či dvou a více splátek po sobě následujících. Hlavní nevýhodou je slabý vliv na úhradu či řešení problému na dlužníka. Dlužník velmi často totiž nereaguje na svůj závazek ani v průběhu řízení před soudem (nepřebírá korespondenci, nedostavuje se k jednání). Velmi mu také nahrává způsob oddlužení, které umožňuje insolvenční zákon, neboť po úhradě 30 % objemu svých závazků může požádat o prominutí zbývajících částí.

9.2.1.2 Písemné upomínky či výzvy zpoplatněné bankou

Zasílané bankovní upomínky v listinné podobě jsou bankami zpoplatněné, kdy nárok na úhradu takového poplatku plyne ze samotné úvěrové smlouvy, v rámci které se k případně úhradě takové částky za upomínky klient zavázal podpisem smlouvy – viz výše. Výše sankčních plateb za upomínky se liší podle druhu banky a rovněž podle poskytnutého produktu (např. jinak je zpoplatněna upomínky u nepovoleného debetu, který vznikl na běžném účtu, a který je svou povahou také úvěrem, pakliže jej banka převede na evidenční účet pohledávek z nepovolených debetních zůstatků, jinak je zpoplatněna odeslaná prvá či další upomínka u klasického úvěru). Jak je zřejmé z tabulky č. 2, výše ceny za zasloupanou upomínku může dosáhnout i 500 Kč, což zejména v případě nižší splátky může znamenat její značné procentuální navýšení.

První upomínka bývá často levnější než ty následující a může být zasílána až po telefonickém kontaktu, ovšem může být také generována automaticky. Standardně bývají upomínky tři, může jich ovšem být i více. Banka přestává účtovat poplatky za písemné upomínky v okamžiku, kdy prohlásí úvěr za splatný. Od této doby banka požaduje úhradu celého zůstatku úvěru včetně všech plateb tvořících celý závazek (jistina, kapitalizované úroky do zesplatnění, pojištění, poplatky, smluvní pokuty). Po tomto okamžiku banka může pokračovat v upomínkování, avšak urgencye již nezpoplatňuje. Stejně jako v případě automaticky generovaných textových zpráv, i v případě každé další písemné upomínky se stupňuje razance obsahu výzvy, a to podle stupně delikvence klienta.

I zde se opakuje postup, kdy prvně banka upozorní klienta na neuhrazený závazek – splátky a žádá jej o okamžité vyrovnání. Následně jej vyrozumí a „pohrozí“ mu prohlášením úvěru za splatný s možností požadovat úhradu celého závazku najednou, a pokud k tomu dojde, banka může upozornit klienta na předání pohledávky k vymáhání inkasní agentuře či advokátní kanceláři.

Tabulka č. 2

Přehled o bankami účtovaných poplatcích za písemné upomínky k úhradě dluhu delikventním klientům

Banka	Poplatky za odeslání písemných upomínek	Způsob upozornění klienta bankou
Česká spořitelna a.s.	1. a další upomínky ve výši 300 Kč + poštovné	postupně zasílá 3 upomínky poštou, poté klienta kontaktuje telefonicky
ČSOB a.s.	nepovolený debet 100 Kč + poštovné, úvěry - 300 Kč 1. upomínka a 500 Kč 2. upomínka	s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem se automaticky generuje žádost o vyrovnání – není-li uhrazeno do 14ti dnů, je registrován dalších 10 dnů a poté je automaticky generována upomínka
Komerční banka a.s.	úvěry 100 Kč, 20 Kč / 500 Kč nepovolený debet dle doby jeho trvání, 500 Kč kreditní karty	banka neuvádí
mBank a.s.	1. upomínka 150 Kč, 2. a další upomínka 500 Kč, 50 Kč poplatek za vymáhání pohledávky	banka neuvádí
Oberbank a.s.	telefonická výzva 50 Kč, písemná výzva 200 Kč	klienta upozorní telefonicky, když nereaguje či je nedostupný, banka posílá postupně 3 písemné upomínky
Poštovní spořitelna a.s.	avízo 100 Kč, upomínka 400 Kč	banka neuvádí
RaiffeisenBank a.s.	upomínka 500 Kč, nepovolený debet 200 Kč	banka neuvádí
UniCreditBank a.s.	1. upomínka 350 Kč, 2. upomínka 500 Kč	od určité částky banka klienta kontaktuje (písemně, telefonicky) a snaží se s ním dohodnout splátkový kalendář

Zdroj: Nepovolené přečerpání účtu vás přijde pořádně draho. Dostupné na <http://www.penize.cz/ucty-karty/65754>.

9.2.1.3 Vymáhací telefonické hovory

Dlužníci jsou často kontaktováni i telefonicky, je-li to možné, se snahou je přesvědčit k zaplacení pohledávky. Výhodou telefonického upomínání je větší úspěšnost vymožení dluhu, neboť je přímo konfrontován s tím, že porušil smluvní ujednání a neuhradil část či celý splatný závazek. Je od něj vyžadován návrh řešení jeho delikvence, často ihned, bez poskytnutí nějaké delší lhůty. Velmi často, a banku by to mělo zajímat především, se dozvídá

o důvodech jeho delikvence. Z této komunikace banka pozná, zda klient má zájem na úhradě dluhu či nikoli. Z tohoto způsobu řešení dlužníkovi delikvence plyne větší úspěšnost, než je tomu u papírové či elektronické formy vymáhání. Nevýhodou ale zůstávají vyšší náklady na vymáhací telefonáty, neboť banka toto zajišťuje v drtivé většině případů prostřednictvím call-center. Zde již sedí zaměstnanci interní či externí, speciálně proškolení v komunikaci, kteří tyto případy vyřizují. Takový zaměstnanec by měl oplývat dávkou empatie, být asertivní, důrazný (bez arogance, sarkasmu či impertinence). Vymáhající osoba by měla být připravena na takový hovor tím, že vyhledá historii a vymáhací strategii banky u takového klienta a bude argumentovat předchozími neúspěšnými kroky za účelem zjištění dalšího budoucího snad již efektivního postupu. Vždy je lepší volit strategii od přísnějšího řešení k mírnějšímu, tedy nejprve důrazně navrhnout přísnější variantu řešení a poté, většinou k žádosti klienta, zvolit variantu mírnější (např. požadovat úhradu celého zesplatněného závazku a poté povolit mírnější splátkový kalendář. Pracovník call centra banky by měl být osobou znalou a na základě osobní praxe i zkušeností s vymáháním by měl rozpoznat rozpoložení a typ klienta a podle toho volit způsob komunikace s ním. Rovněž je nutné sdělit dlužníku přesné informace, a to způsobem, který pochopí. I zde je nutné, aby vymáhající osoba alespoň částečně rozpoznala typ klienta. Vzhledem k tomu, že si je klient svého pochybení nepochybně vědom, banka požaduje po dlužnících úhradu dluhů v krátkých lhůtách v řádu dnů, maximálně týdnů. Delší lhůtu banka obvykle poskytne po osobním jednání s dlužníkem v bance, a to po sdělení závažnějšího důvodu prodloužení s úhradou splátek. Konečně je nutné, aby pracovník call centra apeloval na závaznost dohody a nutnost dodatečné úhrady dluhu s tím, že pokud tak dlužník neučiní a delikvence se prohloubí, bude to mít pro něj velmi nežádoucí účinky. Pokud banka zvolí vymáhání pohledávky telefonickými hovory prostřednictvím třetího subjektu, jedná se o outsourcing²⁶⁾. Po vymáhací stránce je mnohem účinnější, když je klient kontaktován třetí osobou, než bankou samotnou. Výhodou předání vymáhání tohoto typu je fakt, že třetí osoby – firmy jsou motivovány výsledky své práce, protože jsou odměňovány nejen paušálem, ale nezřídka kdy také procentem z vymožené částky. Jakýkoliv dlužník je schopen na internetu zjistit, zda pohledávku vymáhá sama banka či ji předala k vymáhání externí firmě, tudíž je schopen posoudit fázi vymáhacího procesu a její závaznost pro svou osobu, neboť zde již nejde o obyčejné vymáhání ze strany banky. Náklady na tento způsob vymáhání jsou logicky znatelně vyšší, než v případech předchozích.

---

²⁶⁾ Outsourcing je jinými slovy druh dělbý práce. Činnost však není zajišťována vlastními zaměstnanci firmy, nýbrž na základě smlouvy.

9.2.2 Střední fáze (middle phase)

Pokud předchozí pokusy banky v rané fázi vymáhání selhaly, nebyly úspěšné, přesouvá se proces vymáhání do fáze, jejímž cílem je pokus o to, aby klient začal platit, neboť pravděpodobnost vymožení pohledávky je tím menší, čím delší je delikvence klienta. Vymáhací kroky v této fázi vymáhání jsou daleko tvrdší a méně shovívavější, než ty, které banka činí vůči svým klientům, kteří jsou ochotni své závazky řešit, v předchozí fázi.

Již se zpravidla nejedná o činnost samotné banky, která ji uskutečňuje prostřednictvím svých zaměstnanců, ale jde o náročnější a i dražší metody prostřednictvím třetích subjektů, typicky prostřednictvím inkasních agentur či advokátních kanceláří.

9.2.2.1 Činnost externích inkasistů (inkasní agentury) či advokátních kanceláří

Banka může svou pohledávku po splatnosti vymáhat také prostřednictvím externí inkasní agentury nebo advokátní kanceláře, neuspěje-li se svým ještě vstřícným jednáním prostřednictvím vlastních zdrojů vymáhání. Inkasní agentury jsou mimosoudní vymahači dluhů (nejedná se o exekutory pověřené soudem). Oproti exekutorům nemají tyto soukromoprávní subjekty prakticky žádné pravomoci. Definice inkasní agentury stále chybí a žádný zákon nevynezuje pravomoci agentur, a tak mohou jen to, co může každý běžný člověk.

Za svou činnost nenesou kárnou odpovědnost, ale musí se řídit platnými zákony. Advokátní kanceláře směřují svou činnost k pozdějšímu soudnímu vymáhání pohledávky, kdyžto neuspěje-li inkasní agentura s vymožením pohledávky, věc obvykle vrací bance. Vymáhání bankovních pohledávek prostřednictvím inkasních společností není českou specialitou. Stejnou metodu využívají bankovní domy v zahraničí, zejména ve Velké Británii, Francii, Španělsku, Portugalsku apod.²⁷⁾

---

²⁷⁾ SKALKOVÁ, O.: Banky urychlují vymáhání nesplácených půjček [2004-09-17]; byznys.ihned.cz [online]; dostupné na <https://byznys.ihned.cz/c1-14924170-banky-urychluj-vymahani-nesplaceny-pujcek> [cit. 2009-06-15].

Vymáhání pohledávek se většinou uskutečňuje na základě mandátní smlouvy, resp. nyní již příkazní smlouvy²⁸⁾. Smlouvu příkazní lze obecně charakterizovat jako **smlouvu o vynaložení úsilí**, nikoli smlouvu o výsledku. Ustanovení § 2438 odst. 2 občanského zákoníku určuje, že příkazce poskytne odměnu, i když výsledek nenastal, ledaže byl nezdar způsoben tím, že příkazník porušil své povinnosti. Příkazní smlouvou se příkazník (inkasní agentura či advokátní kancelář) zavazuje obstarat záležitost příkazce (banky). Příkazce poskytne příkazníkovi odměnu, byla-li ujednána nebo je-li obvyklá, zejména vzhledem k příkazcovu podnikání. Podstatných náležitostí příkazní smlouvy není mnoho a je to:

- Vymezení smluvních stran
- Vymezení předmětu závazku, tedy záležitosti, již se příkazník zavazuje pro příkazce obstarat
- Podpisy obou smluvních stran²⁹⁾

Mimo tyto esenciální náležitosti může být dohodnut např. princip předávání informací a dat o dlužnících, úplatnost, tj. způsob výpočtu odměny a její výše, strategii inkasní agentury nebo průběh činnosti, apod..

Obvyklý postup při vymáhání pohledávek je ten, že tyto subjekty po oznámení skutečnosti pověření bankou za účelem vymožení pohledávky po splatnosti zasílají dlužníku výzvu k úhradě. Advokátní kancelář zasílá dlužníku předžalobní oznámení převzetí právního zastoupení a výzvu k uhrazení dlužné částky. Tato výzva ze strany advokátní kanceláře má často větší váhu než samotné upomínání ze strany klienta jako věřitele či inkasní agentury. Dlužník je zároveň ve výzvě upozorněn, že v případě nezaplacení bude případ řešen v soudním, popř. rozhodčím řízení.

---

28) Institut mandátní smlouvy byl upraven ve staré právní úpravě, konkrétně v ust. § 566 Obchodního zákoníku, v nové legislativě občanského zákoníku ani zákona o obchodních korporacích se po lednu 2014 neobjevila. Nový občanský zákoník odstranil duplicitu občanskoprávní příkazní smlouvy a obchodní smlouvy mandátní a zavedl jediný smluvní typ pro občanskoprávní i obchodněprávní vztahy, který zakotvil v ust. § 2430 a násl. občanského zákoníku.

29) Ostatní podmínky a ujednání jsou již ponechány na vůli stran, zda si je ve smlouvě upraví, příkazní smlouva nemusí mít dokonce ani písemnou formu a může být bezúplatná.

Nemá-li dlužník dostatek prostředků k zaplacení celého dluhu, je advokátní kancelář a popřípadě i inkasní agentura schopna s ním sjednat jménem věřitele splátkový kalendář s rozhodčí doložkou či jiný způsob zajištění, jako např. notářský zápis s doložkou přímé vykonatelnosti³⁰⁾. Náklady právního zastoupení, které lze požadovat po dlužníkovi vznikají až podáním žaloby, což znamená, že v případě mimosoudního vymáhání nese náklady v plné míře věřitel a je nutné předem domluvit podmínky mimosoudního vymáhání (například procentem z vymožené částky). Tento postup bude totožný v případě inkasní agentury a její provize, bude-li příkazní smlouva úplatná. Neuhradí-li dlužník svůj dluh, celá věc se obvykle začne řešit v soudním či rozhodčím řízení.

Je-li naopak dlužník aktivní, může se s věřitelem dohodnout (ideálně písemně) na plnění splátkového kalendáře (jehož důsledkem bývá např. i odpuštění úroků z prodlení či jiných smluvních sankcí). Věřitel není povinen přistoupit na splátkový kalendář, je to jeho dobrá vůle. Nicméně lze konstatovat a jen doporučit, že chce-li dlužník plnit a nemá celou dlužnou částku, měl by věřitel tohoto institutu využít, aby případně vymohl alespoň část pohledávky. Splátkový kalendář je vždy sjednán pod sankcí ztráty výhody splátek. Věřitel může rovněž svou pohledávku postoupit jinému subjektu, a to i bez souhlasu dlužníka³¹⁾. Postoupením pohledávky nabývá tento jiný subjekt jak příslušenství pohledávky, tak také práva s pohledávkou spojená, a to včetně jejího zajištění.

9.2.3 Pozdní fáze (late phase)

Posledním stádiem ve zpracovávání delikventní pohledávky je tzv. pozdní fáze jejího vymáhání. Je na bance, zda se rozhodne pohledávky spadající do této fáze vymáhání zpeněžit anebo se ještě snažit o vymožení co nejvyšší části pohledávky. Pozdní fáze je ad 1) motivována získáním co největší části pohledávky po splatnosti zpět pro banku, víceméně bez ohledu na dopady na vztah banky s klientem. Postupy pozdního vymáhání začínají 30. až 90. dnem a jsou aplikovány, dokud není vymožena celá dlužná částka, nebo neuplyne všechen čas, který je banka ochotna alokovat na vymáhací aktivity.

---

³⁰⁾ Je nutné pamatovat na plnou moc, a to v případě, kdy má příkazník v rámci plnění příkazu za příkazce právně jednat. Plná moc může být obsažena přímo v příkazní smlouvě, jak je tomu ve výše uvedeném vzoru anebo ji může příkazce udělit příkazníkovi samostatně.

³¹⁾ Viz ustanovení § 1879 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

Pozdní fáze je tedy mnohem komplexnější a časově rozsáhlejší. Používané postupy využívají „tvrdou“ vymáhací komunikaci, osobní kontakt a vyjednávání, soudní a exekuční postupy a mnohdy jde o jejich kombinaci. Zatímco v rané fázi je klíčové správně odhadnout a ohodnotit chování klienta, v pozdní fázi je chování klienta víceméně zřejmé (klient nemůže nebo nechce platit své závazky po splatnosti) a pro banku je důležité umět stanovit aktuální hodnotu pohledávky. Nevýhodou pozdní fáze je hrozba rizika dalšího snížení hodnoty vymáhané pohledávky. Běžnou praxí u tuzemských bank je to, že se měří účinnost vymáhacího procesu ukazatelem agregovaného procenta vymožené dlužné částky bez ohledu na časový faktor. Takový ukazatel vypovídá dobře o tom, jaké návratnosti je banka schopna na svých pohledávkách po splatnosti dosahovat. Banka ovšem nezjistí to, jak efektivní proces vymáhání je z hlediska volby optimální strategie³²⁾. Aby mohla banka činit rozhodnutí a stanovovat strategie na denní bázi v raném vymáhání a oceňovat pohledávky v pozdní fázi vymáhání, potřebuje řádně a spolehlivě zaznamenávat všechny kroky podniknuté v rámci vymáhání a všechny změny zůstatků na účtech klienta. Krom toho je žádoucí, aby banka měla přehled o nákladech na vymáhací proces vynaložených a měla tak data významná pro provedení potřebných nákladových analýz³³⁾.

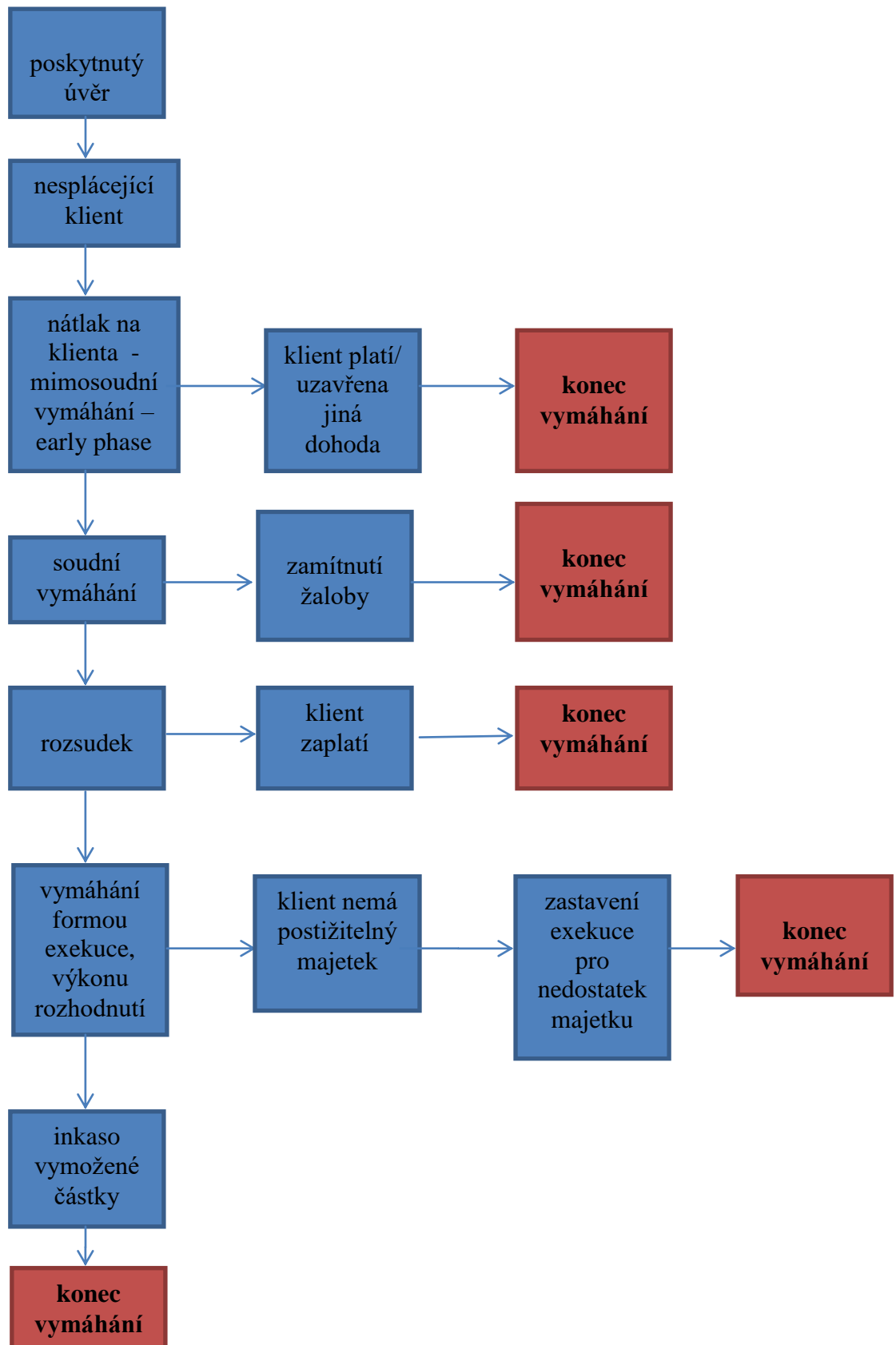
Dostatek kvalitních dat je základním předpokladem pro nastavení segmentace (charakteristika klientů a jejich chování ve vztahu k bance) a pro automatizaci vymáhacích kroků. Vymahatelnost pohledávky závisí zejména na kvalitě a druhu zajištění poskytnutého klientem. Z titulu charakteru tohoto zajištění banka volí další kroky a způsob dosažené návratnosti pohledávky, tj. způsob jejího vymožení. V rámci pozdní fáze vymáhacího procesu se tedy rozhoduje, zda zvolí soudní vymáhání pohledávky, přistoupí k sepsání exekutorského či notářského zápisu s doložkou vykonatelnosti. Zadruhé, pokud dá banka přednost okamžitému prodeji pohledávky, může upřednostnit postoupení pohledávky třetímu subjektu. Tento postup si v poslední době získává u bank stále větší oblibu. Obecně lze tedy proces vymáhání bankovních pohledávek modelovat na následujícím grafu.

---

32) KLUMPAR Jiří, KALOUS Roman, Bankovníctví, str. 33, [online] dostupné z <http://www.pwc.com/cz/cs/clanky-2010/prodej-uverovych-pohledavek-z-retailoveho-portfolia-bank.jhtml>, [cit. 2018/08/21]

33) KLUMPAR Jiří, KALOUS Roman, Bankovníctví, str. 34, [online] dostupné z <http://www.pwc.com/cz/cs/clanky-2010/prodej-uverovych-pohledavek-z-retailoveho-portfolia-bank.jhtml>, [cit. 2018/08/21]

Graf č. 7 Modelace možných způsobů a cest za účelem vymožení pohledávky delikventního klienta

Zdroj: Vlastní konstrukce podle textu diplomové práce

Tabulka č. 3 Přehled postupu vymáhání pohledávek nejvýznamnějších bankovních domů na českém bankovním trhu

Obchodní firma banky	Způsob vymáhání
Česká spořitelna a.s.	Banka nejprve kontaktuje klienta. Telefonické upomínání formou telefonické upomínky, telefonického vymáhání, připomínací SMS, upomínací SMS, přeslimitní SMS, předvymáhací SMS. Písemné upomínání – 3x s měsíčním rozmezím (upomínka k úhradě dluhu, výzva k úhradě dluhu, výzva s výstrahou). Zesplatnění celého úvěru. Vymáhání formou mimosoudní i soudní. Nižší pohledávky předává inkasním agenturám, u vyšších pohledávek dochází k uzavření nového dohody o dlouhodobém splátkovém kalendáři ve formě exekutorského/notářského zápisu s doložkou přímé vykonatelnosti (viz výše).
ČSOB a.s.	Částečně vymáhá sama a částečně spolupracuje s inkasními společnostmi a advokátními kancelářemi. Banka vymáhá i ty nejnižší pohledávky, aby zabránila zvýšení motivace dlužníků nehradit malé závazky. Velmi často vymáhá v soudním řízení.
Moneta Money Bank a.s.	Banka nejprve kontaktuje klienta za účelem nalezení optimálního řešení. Pokud není po cca 3 – 4 měsících sama úspěšná, začíná vymáhat pohledávku prostřednictvím inkasní společností, kdy tento proces trvá cca 6 měsíců. Jako poslední možnost využívá postoupení pohledávek nebo podává žaloby k soudům.
Komerční banka a.s.	Banka prodává portfolia pohledávek, které splní předem stanovená kritéria výběru. Jedná se o pohledávky, u kterých banka dospěje k závěru, že se je nevyplatí vymáhat z důvodu malé efektivity interně. Zajištěné pohledávky, zejména hypotéky banka vymáhá interně.
Raiffeisenbank a.s.	Banka pohledávky nejprve vymáhá sama. Pokud klient nezaplatí, tak je kontaktován telefonicky a formou SMS zpráv. Tato upozornění jsou zdarma. V případě, že klient nereaguje, následují tři zpoplatněné upomínky (200 Kč, 500 Kč, 1 000 Kč), nižší pohledávky předává inkasním agenturám nebo na základě cese postoupí třetím subjektům

Zdroj: Vlastní konstrukce podle údajů z internetového článku *Přehled, jak banky řeší vymáhání pohledávek* Dostupné na <https://www.bankovnipoplatky.com/exkluzivne-prehled-jak-banky-resi-vymahani-pohledavek-16696.html>

9.2.4 Postoupení pohledávky

V případě že bankovní domy nehodlají vymáhat nadále svou splatnou pohledávku za dlužníkem, je jim k dispozici institut civilního práva, který se nazývá cese – postoupení pohledávky (tento postup volí např. Moneta Money Bank a.s. – k tomu viz Tabulka č. 3). Při dispozicích s problémovými úvěry má banka na výběr z několika variant. Rozhodnutí, zda volit tu či onu variantu bude záviset na mnoha v úvahu přicházejících faktorech. Banka hodnotí např. výši dlužné částky oproti hodnotě zajištění konkrétním zajišťovacím institutem, to, zda je dlužník cizinec (je-li dlužníkem státní občan jiného státu, může být realizace zajištění nespláceného úvěru složitější), administrativní a transakční náklady zvolené varianty. Na rozdíl od ostatních způsobů může cese bance vyřešit hned dva problémy najednou. Aktuálně pokračuje rostoucí trend zvyšující se poptávky pro koupi rizikových úvěrů a pro banku to znamená, že může žádat vyšší úplatu za své rizikové portfolio, případně může efektivněji utopit náklady. Druhým pozitivem postoupení pohledávek pro banku je ten, že banka se zbaví rizikově vážných aktiv a vylepší tak svůj kapitál. K postoupení balíků rizikových pohledávek na třetí subjekty banky nemusí mít souhlas České národní banky³⁴⁾. K postoupení pohledávky se nevyžaduje ani souhlas dlužníka. Pokud je změna v osobě věřitele bankou jako postupitelem dlužníku oznámena, není z jeho pohledu podstatné, zda k cesi platně došlo či nikoliv³⁵⁾. Navíc Evropský soudní dvůr rozhodl o tom, že postoupení pohledávek z nesplácených úvěrů za cenu nižší, než činí jejich nominální hodnota, není předmětem DPH, pokud rozdíl mezi nominální hodnotou a kupní cenou pohledávek odráží v okamžiku jejich postoupení jejich skutečnou ekonomickou hodnotu³⁶⁾.

---

³⁴⁾ Banky jsou regulované subjekty a jsou tak podrobeny rozsáhlému dohledu. Jakákoliv dispozice s podnikem banky, jeho částí, fúze či rozdělení banky je podrobena dohledu České národní banky a nadto je podmíněno jejím souhlasem – k tomu srovnej ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) až e) zákona č. 21/1992 Sb., o bankách.

³⁵⁾ K tomu srovnej rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 23 Cdo 3002/2009, ze dne 28.4.2011, jeho právní věta zní „*Ve vztahu mezi postupníkem a dlužníkem nemůže být otázka platnosti postoupení pohledávky významná, neboť dlužník nemá zpravidla možnost posoudit, zda ve skutečnosti k postoupení došlo a zda je smlouva o postoupení pohledávky platná. Právní skutečností, na kterou právo váže změnu osoby oprávněné přijmout plnění, je oznámení postupitele dlužníkovi; vůbec není podstatné, zda ve skutečnosti k cesi platně či vůbec došlo*“.

³⁶⁾ Viz rozhodnutí Evropského soudního dvora č. C-93/10 či rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Odo 58/2006.

Podstatou postoupení pohledávky je změna v osobě věřitele (druh změny závazku). Cese může být dobrovolná, která vzniká písemnou smlouvou mezi dosavadním věřitelem a věřitelem novým, z titulu které dochází k převodu pohledávky na tohoto nového věřitele. S převodem pohledávky přecházejí na postupníka příslušenství a všechna práva s ní spojená včetně zajištění. Dále existuje i cese nucená, nezávislá na vůli stran. Banky postupují většinou větší úvěrová portfolia – balíky rizikových pohledávek a jedná se tak o smlouvy o hromadném postoupení pohledávek. Náležitostmi se tyto smlouvy neliší nikterak od klasických postupních smluv³⁷⁾. Naproti tomu ujednání o ceně není podstatnou náležitostí postupní smlouvy.

10. Typy řízení

10.1. Soudní řízení

K soudnímu vymáhání pohledávky věřitelé zpravidla přistupují v případech, kdy mají pohledávku za dlužníkem po splatnosti, dlužník na výzvy věřitele k úhradě nereaguje, avšak věřitel z různých důvodů nemá zájem řešit pohledávku vlastními silami nebo prostřednictvím inkasních společností. Věřitel přistupuje k vymáhání pohledávek soudní cestou zpravidla buď proto, že očekává, že pohledávku za dlužníkem v soudním řízení vymůže, anebo si je vědom, že pohledávka je s největší pravděpodobností nedobytná, má však zájem získat soudní rozhodnutí, aby poté mohl pohledávku odepsat. V druhém případě má věřitel zájem vynaložit ještě další náklady na podání žaloby, aby alespoň získal titul pro odepsání pohledávky. Soudní vymáhání pohledávek je členěno na řízení nalézací, jehož výsledkem je exekuční titul, na jehož základě dochází k fyzickému vymožení pohledávky v druhém řízení v rámci soudního vymáhání pohledávek, v řízení vykonávacím (exekučním).

10.1.1 Řízení nalézací

Nalézacím řízením je část civilního procesu, která vede k rozhodnutí soudu o tom, co je právem nebo právo přímo vytváří.

---

³⁷⁾ Esenciálními náležitostmi smlouvy postupní jsou písemná forma, označení účastníků, dostatečná identifikace pohledávky či balíku pohledávek, přičemž postupované pohledávky mohou být i pohledávky budoucí, podmíněné či sporné.

Nalézací řízení se dělí na řízení sporné a řízení nesporné, kdy hranice mezi oběma druhy je spatřována zejména ve funkcích a v uplatňování odlišných zásad civilního procesu. Sporné řízení má spíše funkci represivní, tedy jeho účelem je rozhodnout spor o právo mezi účastníky (napravit porušení práva), nesporné řízení, byť je spor může provázet, má spíše funkci preventivní, tedy upevnit právní postavení účastníků řízení a předejít možným sporům.

Sporné řízení, kde proti sobě stojí žalobce a žalovaný je ovládáno především zásadou dispoziční v souvislosti se zásadou projednací, které je třeba chápat tak, že tvrdit potřebné skutečnosti a navrhnout k jejich prokázání důkazy je věcí účastníků (a nikoli soudu) a jedině účastníci jsou oprávněni svými úkony disponovat předmětem řízení. To neznamená, že je soud povinen provést všechny důkazy označené účastníky nebo že by byla přímo vyloučena možnost uplatnit zásadu vyšetřovací, ovšem zjištěný skutkový stav je výsledkem důkazní aktivity účastníků.

Soud má právo posoudit návrhy účastníků a rozhodnout, které návrhy provede, aby bylo dosaženo účelu řízení. Zákon připouští zásadu vyšetřovací do té míry, že dává soudu, vyplyne-li najevo z jich provedeního dokazování potřeba i jiných než účastníky navržených důkazů, možnost provést tyto potřebné důkazy. V zásadě však účastník, který neunesl důkazní břemeno³⁸⁾ svých skutkových tvrzení (nesplnil svou povinnost označit důkazy), nese nepříznivé následky v podobě takového rozhodnutí soudu, které bude vycházet ze skutkového stavu zjištěného na základě ostatních provedených důkazů, nikoli tedy „skutečného“ stavu věci.

Civilní nalézací řízení sporné (budeme se nadále bavit o tomto řízení, ve kterém se banky mohou domoci svých práv žalobou) se vede u věcně³⁹⁾ a místně⁴⁰⁾ příslušného soudu a zahajuje se žalobou nebo návrhem na vydání elektronického platebního rozkazu (k náležitostem návrhů viz tabulka č. 4).

---

38) Důkazním břemenem je procesní odpovědnost účastníka civilního soudního řízení za to, že v řízení budou rozhodné skutečnosti prokázány tak, jak tvrdí v žalobě, aby soud mohl rozhodnout v jeho prospěch.

39) Viz ustanovení § 11 ve spojení s ustanovením § 104a občanského soudního řádu.

40) Viz ustanovení § 11 ve spojení s ustanovením § 85 a násl. občanského soudního řádu.

V případě, že účastník – žalobce, banka zahájí řízení u místně nepříslušného soudu (např. proto, že její delikventní klient již na své faktické adrese pobytu nebydlí a odstěhoval se), soud, který tuto skutečnost zjistí např. výpisem z centrálního registru obyvatel, nebo ze sdělení samotného žalovaného či to zjistí na podkladě místního šetření Policie ČR, vydá usnesení, kterým vysloví svou místní nepříslušnost a postoupí věci soudu místně příslušnému⁴¹⁾. Banka podá u takového soudu žalobu, ve které se bude domáhat vydání soudního rozhodnutí. Sporné řízení nalézací může proběhnout zkráceně anebo „klasicky“. Oba typy řízení je nutné zahájit žalobou se zákonem stanovenými náležitostmi⁴²⁾.

Tabulka č. 4 Obecné a konkrétní náležitosti návrhu v soudním řízení a žaloby /návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu/.

§ 42 odst. 4 občanského soudního řádu – obecné náležitosti pro každý typ návrhu	§ 79 odst. 1 občanského soudního řádu – náležitosti žaloby a návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu
jakému soudu je určeno	jakému soudu je určena
kdo jej činí	jména, příjmení, bydliště žalobce a žalovaného, případně datum narození, rodné číslo či identifikační číslo, obchodní firma, název a sídlo právnické osoby
které věci se týká	vyličení rozhodujících skutečností – žalobní tvrzení
	označení důkazů, kterých se žalobce dovolává
co sleduje	musí z ní být patrné, čeho se žalobce domáhá – žalobní petit, tj. jak má soud rozhodnout
podpis	podpis (vlastnoruční, originální, ne kopie)
datum	datum (důležité např. v otázce promlčení)

Zdroj: Vlastní konstrukce podle příslušných ustanovení zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu.

⁴¹⁾ Ukazatelem místní příslušnosti soudu je zásadně místo faktického pobytu žalovaného v den podání žaloby, který se na takové adrese zdržoval s úmyslem bydlet zde i nadále, tj. nikoli přechodně – k tomu viz ustanovení § 105 občanského soudního řádu.

⁴²⁾ Viz ustanovení § 42 odst. 4 ve spojení s ustanovením § 79 občanského soudního řádu.

Žalobní tvrzení žalující banky by se daly shrnout tak, že banka bude tvrdit poskytnutí úvěru, jeho výši, titul – smlouvu o konkrétním typu úvěru, okamžik, kdy žalovaný načerpal částku úvěru a jak, jakým způsobem splácel úvěr, kolik splátek uhradil, kdy hradit přestal, tj. jakým způsobem porušil smluvní ujednání takovým způsobem, že to banku opravňovalo k zesplatnění úvěru, kdy se tak stalo, z jakých částek se skládá žalovaná částka, tj. co je jistinou, úrokem, poplatky, případně úrokem z prodlení (banky velmi často příslušenství kapitalizují do okamžiku zesplatnění) či smluvní pokutou, jakým způsobem byla dlužná částka vymáhána – urgencye a upomínky. V případě nedostatečně vyložených žalobních tvrzení soud banku vyzve k jejich doplnění na základě přílehlavého poučení (poučovací povinnost soudu upravuje ust. § 118a odst. 1 občanského soudního řádu pokud jde o tvrzení). K důkazu pak bude banka přikládat veškeré listiny, ze kterých tato tvrzení vyplývají. Jako u tvrzení i v případě absence označení relevantních důkazů k prokázání tvrzení soud banku vyzve postupem podle ust. § 118a odst. 3 občanského soudního řádu. Podání návrhu (tj. jak žaloby, tak návrhu na vydání platebního rozkazu) je zpoplatněno. Úprava je obsažena v zákoně č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, který ve svém sazebníku soudních poplatků stanoví poplatky pro veškeré typy návrhů. Za návrh na zahájení občanského soudního řízení, jehož předmětem je peněžité plnění, jsou vybírány poplatky zřejmé z následující tabulky č. 5.

Tabulka č. 5

Sazby soudních poplatků pro možnost podání návrhu v jednotlivých typech soudního řízení

částka peněžitého plnění (žalovaná částka)	za žalobu včetně platebního rozkazu	částka peněžitého plnění (žalovaná částka)	za návrh na vydání elektronického platebního rozkazu
do 20 000 Kč	1 000 Kč	do 10 000 Kč včetně	400 Kč
v částce vyšší než 20 000 Kč do 40 000 000 Kč	5 % z této částky	v částce vyšší než 10 000 Kč do 20 000 Kč včetně	800 Kč
v částce vyšší než 40 000 000	2 000 000 Kč a 1 % z částky přesahující 40 000 000 Kč, částka na 250 000 000 Kč se nazapočítává	v částce vyšší než 20 000 Kč	4 % z této částky

Zdroj: Vlastní konstrukce podle Sazebníku poplatků (příloha k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích)

10.1.1.1 Zkrácené civilní nalézací řízení

Mezi zkrácená civilní řízení lze podřadit řízení končící vydáním platebního rozkazu, který nabude právní moci. Délka takového řízení je nepoměrně rychlejší, než délka klasického řízení, neboť soud nenařizuje ústní jednání a nedokazuje při něm. Platební rozkaz, nabude-li právní moci, má účinky pravomocného rozsudku, tedy má tytéž účinky, tedy je vykonatelným exekučním titulem. Platebním rozkazem nemusí soud rozhodnout vždy, když to žalobce navrhne, na jeho vydání není právní nárok. Pokud má soud za to, že by vydání platebního rozkazu nebylo hospodárné – řízení by jen prodloužilo – pokračuje dál v řízení klasickým způsobem, tedy nařídí ústní jednání. Také proto se nepodává zvlášť návrh na vydání platebního rozkazu a žaloba, ale prakticky vždy je součástí žaloby i návrh na vydání platebního rozkazu. Pro případ, že by platební rozkaz nebyl vydán či by byl zrušen, žalobce navrhuje totéž, avšak formou rozsudku. Absence návrhu na vydání platebního rozkazu v žalobě také nebrání jeho vydání. Je prostě na soudu, zda se rozhodne touto formou řízení skončit či nikoli. Platební rozkaz je zrušen a soud nařizuje jednání ze dvou důvodů. Prvně je to proto, že žalovaný podá soudu včasný odpor. Děje se tak tehdy, kdy s podanou žalobou nesouhlasí, má-li zato, že se může bránit a ubránit (břemeno tvrzení pak nese žalovaný co do svých tvrzení zejména o tom, že plnil) a dosáhnout tak zamítnutí žaloby. Odpor proti platebnímu rozkazu se neřadí mezi řádné opravné prostředky, je-li podán včas, dojde bez dalšího případného přezkoumávání rozhodnutí ke zrušení platebního rozkazu. Opravným prostředkem v případě platebního rozkazu je odvolání, které může být ale podáno jen do výroku o náhradě nákladů řízení (výrok je ta část rozhodnutí, která je závazná). Soud o zrušení platebního rozkazu pro včasný odpor žalovaného nerozhoduje, tyto účinky nastávají přímo ze zákona. Samostatné usnesení vydá jen tehdy, když se platební rozkaz nepodaří doručit do vlastních rukou adresáta – žalovaného. Pak usnesením rozhodne o tom, že se platební rozkaz zrušuje.

Vedle institutu platebního rozkazu jako takového byl novelou občanského soudního řádu vtělen do tohoto přepisu institut elektronického platebního rozkazu. Návrh se podává na elektronickém formuláři a žalovaná částka nesmí přesáhnout 1 milion Kč. Ostatní parametry jsou shodné jako u klasického platebního rozkazu. Soud vydá elektronický platební rozkaz obvykle do 30 dnů ode dne podání návrhu a celý proces se tak značně zrychlí a zefektivní. Dalším typem zkráceného řízení (možná je to spíše řízení mající trochu z obou typů) je to, ve

kterém soud vydá usnesení podle § 114b občanského soudního řádu, tzv. kvalifikovanou výzvu. V daném případě také nenařizuje jednání, u kterého by prováděl dokazování, pouze takový rozsudek vyhlásí veřejně. Pokud soud toto usnesení doručí žalovanému, a to shodně jako platební rozkaz, tedy bez výjimky do vlastních rukou, a žalovaný se nevyjádří k tomuto usnesení způsobem tam popsaným a ve lhůtě, která nesmí být kratší 30ti dnů, soud může vydat rozsudek pro uznání⁴³⁾.

10.1.1.2 Klasické civilní nalézací řízení

Klasické civilní řízení se zahajuje podáním žaloby soudu, která musí splňovat již uvedené náležitosti a musí být zaplacen soudní poplatek. Žalobu, jsou-li v ní obsažena veškerá tvrzení, zašle soud žalovanému k vyjádření, aby zjistil, jaké skutečnosti budou mezi žalobcem a žalovaným nesporné (žalovaný bude např. sporovat jen část uplatněného nároku nebo dílčí nárok apod.), a které budou předmětem projednání žaloby jako sporné. Soud po získání stanovisek účastníků nařídí ústní jednání, kam předvoláním přizve účastníky a jejich právní zástupce. Výsledkem takového projednání žaloby je rozhodnutí ve věci samé, kterým může být rozsudek anebo i usnesení o schválení smíru uzavřeného účastníky, pakliže je banka jako žalobce úspěšná. Rozsudek je vydáván (vyhlašován vestoje) Jménem Republiky a ve výrokové části je uložena žalovanému povinnost uhradit žalovanou částku spolu s příslušenstvím (úrok obchodní, úrok z prodlení) a dále povinnost k náhradě nákladů řízení v zákonné lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku (ustanovení § 160 občanského soudního řádu). Soud nesmí ve vyhotovení rozsudku opomenout uvést poučení o možnosti podat opravný prostředek. Takovým opravným prostředkem je v případě rozsudku odvolání, které se podává zásadně do 15ti dnů ode dne doručení písemného vyhotovení rozsudku k tomu soudu, který rozsudek vyhlásil. Bude-li doručeno včasné odvolání do rozsudku, proti němuž je přípustné, soud jej spolu se spisem předloží odvolacímu soudu⁴⁴⁾.

---

43) Ustanovení § 153a občanského soudního řádu upravuje jak rozsudek pro uznání na základě výslovného uznávacího prohlášení žalovaného, tak rozsudek pro uznání na základě fikce uznání právě z titulu tzv. kvalifikované výzvy.

44) Nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy – ustanovení § 9 odst. 1 občanského soudního řádu, krajské soudy rozhodují jako soudky prvního stupně v zákonem stanovených případech uvedených v ustanovení § 9 odst. 2 občanského soudního řádu.

Pokud nebude podáno odvolání, nabývá takový rozsudek první moci. Nastává tzv. závaznost a nezměnitelnost soudního rozhodnutí (materiální právní moc). Závaznost se vztahuje pouze k výrokům soudního rozhodnutí, neboť podat opravný prostředek proti důvodům rozhodnutí je nepřipustné. Účinky závaznosti se zpravidla projevují jen vůči účastníkům soudního řízení (závazné pro každého jsou rozhodnutí o osobním stavu účastníků, např. ve věci rozvodu manželství či omezení svéprávnosti). Právní moc se na rozsudek vyznačuje tzv. doložkou právní moci⁴⁵⁾. Uplynutím lhůty k plnění nastává vykonatelnost rozhodnutí. Po jejím uplynutí lze splnění povinnosti stanovené rozhodnutím vynutit státní mocí, tedy i proti vůli toho, komu byla povinnost stanovena – žalovaného.

10.2 Exekuční řízení

Není-li subjektivní právo přiznané rozhodnutím soudu splněno dobrovolně, může být nařízená exekuce jako nucená realizace plnění prováděná oprávněnými orgány v rámci exekučního řízení. Zákon o exekučním řízení, přesněji zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti, byl do českého právního řádu implementován 28. února 2001 (viz níže).

10.2.1 Exekuční řízení a soudní výkon rozhodnutí

V minulosti se mohl věřitel rozhodnout, zda bude vymáhat splnění povinnosti stanovené exekučním titulem formou exekučního řízení nebo formou výkonu rozhodnutí. Smyslem řízení vykonávacího v civilním řízení bylo uspokojit věřitele v jeho nároku soudem přiznaném. Vykonávací řízení mohlo být zahájeno toliko na návrh dlužníka, o kterém soud rozhodl usnesením. Vyhověl-li soud návrhu a nařídil výkon konkrétního rozhodnutí, docházelo v druhé fázi tohoto řízení k samotnému provedení nařízeného druhu výkonu, a to prostřednictvím soudních vykonavatelů nebo soudce. Dříve byla exekuce (stála vedle výkonu rozhodnutí jako další možnost vymožení pohledávky) nařizována usnesením obecného soudu dlužníka a soud provedením exekuce pověřil soudního exekutora, kterého označil v návrhu věřitel. Toto pověření bylo formou soudního rozhodnutí, a pakliže šlo o rozhodnutí, muselo nutně obsahovat poučení o možnost podat opravný prostředek a nabývalo právní moci.

---

45) Razítko s vyznačeným datem právní moci, datem vyznačení právní moci a vykonatelnosti a podpisem osoby, která takovou právní moc a vykonatelnost na originál rozsudku vyznačila.

Pokud dlužník – povinný podal odvolání do takového rozhodnutí, kdy nesouhlasil s důvody nařízení exekuce a pověření soudního exekutora, exekuční řízení se tím značně protáhlo, protože o odvolání musel rozhodnout soud druhého stupně.

10.2.2 Exekuční řízení dnes

Velká novela exekučního řádu, která nabyla účinnosti 1.1.2013 přinesla do tohoto postupu zásadní změnu⁴⁶⁾. Nejzásadnější změnou, kterou tento právní předpis přinesl, bylo zrušení dvojkolejnosti výkonu rozhodnutí a exekuce. Dosud měl věřitel na výběr, zda se obrátí na soud nebo na soudního exekutora. Od 1.1.2013 sice výkon rozhodnutí existuje, ale soud může provést výkon rozhodnutí pouze pro rozhodnutí, která jsou uvedena v ust. § 251 odst. 2 občanského soudního řádu. Patří sem rozhodnutí o výchově nezletilých dětí, pokud nejde o exekuční titul, který lze vykonat podle daňového či správního řádu, dále rozhodnutí o vykázaní ze společného obydlí a navazování kontaktu s oprávněným⁴⁷⁾ či pokud jde o rozhodnutí orgánů Evropských společenství a cizí rozhodnutí. Aktuálně se tedy exekuční řízení zahajuje okamžikem doručení exekučního návrhu vybranému soudnímu exekutorovi. Exekutor má v exekučním řízení postavení soudu prvního stupně, resp. předsedy senátu. Nově soud vydává toliko „Pověření“, které nemá parametry rozhodnutí, tudíž do něj nejsou přípustné opravné prostředky. Nedoručuje se účastníkům exekučního řízení a nevyznačuje se právní moc. Jde jen o takové potvrzení soudnímu exekutorovi o tom, že skutečně byl pověřen provedením exekuce. Celý postup se tak podstatně zrychlil a zjednodušil i proto, že soud musí pověření vydat ve lhůtě 15ti dnů ode dne doručení soudu. Rychlé nařízení exekuce vede k rychlejšímu zajištění majetku povinného a rychlejšímu uspokojení oprávněného. Soudní exekutor postupuje ve vyřízení exekuce samostatně, ke zjišťování a zajišťování majetku povinných používá různých metod. K zajištění majetku povinného a provedení exekuce slouží exekuční příkaz vydávaný soudním exekutorem. Exekučním příkazem je označen majetek povinného a uveden způsob, jakým bude exekuce provedena. Mezi nejčastější způsoby provedení patří exekuce srážkami ze mzdy u zaměstnaných povinných, příkázáním pohledávky z účtu povinného vedeného u peněžního ústavu nebo mobiliární exekuce.

---

⁴⁶⁾ Prezident republiky podepsal novelu exekučního řádu a dalších souvisejících předpisů č. 396/2012 Sb. dne 9.10.2012.

⁴⁷⁾ V případech tzv. domácího násilí, kdy úpravu řeší zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních.

Dalšími méně frekventovanými způsoby provedení exekuce patří prodej nemovitostí, prodej podniku či zřízení soudcovského zástavního práva. Exekuce ukládající jinou povinnost než zaplacení peněžité částky se řídí povahou uložené povinnosti a provádí se vyklizením, odebráním věci, rozdělením společné věci, provedením prací a výkonů, ukládáním pokut.

10.2.3 Exekutor

Exekuční řád dává věřitelům právo vybrat si svého soudního exekutora, který následně podá soudu žádost o pověření k provedení exekuce. Seznam všech soudních exekutorů je uveden na webových stránkách Exekutorské komory České republiky.

Pro dokonalý a hladký průběh exekuce je nezbytné, aby soudní exekutor disponoval informacemi o majetku povinného (§ 33 exekučního řádu). Tyto informace může pověřený soudní exekutor získat různými způsoby. Oprávněný jako účastník exekučního řízení není v zásadě povinen v návrhu na provedení exekuce ani v dalších stádiích exekučního řízení výslovně označit majetek povinného ani způsob exekuce, který navrhuje provést (s určitými výjimkami, například při exekuci prodejem nemovitosti). Zákonodárce stanoví povinnost tzv. součinnosti při exekučním řízení, a to orgánům veřejné správy a všem fyzickým a právnickým osobám. Všechny tyto orgány a osoby jsou povinny poskytnout soudnímu exekutorovi součinnost bez zbytečného odkladu⁴⁸⁾. V opačném případě se vystavují riziku uložení pořádkové pokuty. Za určitých okolností může dojít až k naplnění předpokladů odpovědnosti za škodu, pokud uvedené subjekty bez zbytečného odkladu neposkytnou součinnost⁴⁹⁾.

10.2.4 Výtěžnost exekucí

Žádný ze soudních exekutorů konkrétní čísla průměrné výtěžnosti exekucí, resp. úspěšnost vymožení pohledávky jejich činnosti nezveřejní. Exekutorská komora ČR provádí čas od času průzkumy, na jejichž základě lze dovodit alespoň obecně, jakých částek se lze reálně prostřednictvím soudního exekutora dočkat. Poslední dobou úspěšnost exekutorů při vymáhání dluhu klesá.

---

⁴⁸⁾ K tomu srovnej např. nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3859/13, ze dne 10. 9. 2014.

⁴⁹⁾ Viz ustanovení § 35 odst. 4 exekučního řádu.

Oproti roku 2009, kdy se efektivita pohybovala kolem 30 % z celkově vymáhané sumy (jistina včetně příslušenství a nákladů účastníků a exekuce), klesala efektivita vymáhání v období od roku 2010 do roku 2015 a dostala se na cca 20 % celkově vymáhané sumy. I tak jsou ovšem soudní exekutoři mnohem úspěšnější, než byly soudy v rámci vykonávacího řízení před nimi.

Před rokem 2001, kdy výkony rozhodnutí vedly výhradně soudy, činila efektivita vymáhání dlužních částek cirká 3 %. Důsledkem klesajícího trendu výtěžnosti exekucí je rostoucí nemajetnost dlužníků a zvýšený počet exekucí připadající na jednoho dlužníka. Běžně se tak můžeme setkat s dlužníky, kteří splácí dlužné částky ve třech, pěti i více exekucích najednou. Exekutor se tak při své činnosti nutně dostane u těchto dlužníků do situace, kdy jim není již co odebrat případně strhnout.

V takovém případě dochází k zastavení exekuce z důvodu nezjištěného postižitelného majetku. Nutno ovšem zmínit, že nemajetnost dlužníků je často fiktivní, neboť velmi často vlastní majetek, avšak před věřiteli ho skrývá. Podle Českého práva lze totiž zjistit jen ten majetek, který dlužník formálně vlastní⁵⁰⁾.

10.3 Insolvenční řízení

Insolvenční řízení a postup v něm upravuje zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), který nabyl účinnosti k 1.1.2008. Tento právní předpis nahradil předchozí úpravu, a to zákon o konkurzu a vyrovnání č. 328/1991 Sb., který řešil dříve úpadek a předlužení subjektů. Zákon o konkurzu a vyrovnání ovšem řešil toliko finanční problémy podnikatelů, tj. právnických osob a fyzických osob – podnikatelů a nikoli fyzických osob – občanů. Tuto mezeru v zákoně nahradila právě norma, která dostala název „insolvenční zákon“. Pakliže klienti bank se velmi často stávají účastníky insolvenčního řízení prakticky jen v postavení dlužníka, má tento institut ve vymáhací struktuře pohledávek banky nepochybně své místo. Insolvenční řízení lze rozdělit do několika fází.

---

⁵⁰⁾ Právo USA stojí např. na principu, že postižitelným majetkem dlužníka je také ten majetek, ke kterému se dlužník chová jako k vlastnímu majetku, fiktivní převody majetku na třetí osoby jsou tak prakticky vyloučeny.

10.3.1 Zahajovací fáze insolvenčního řízení

Tato fáze zahrnuje samotným dlužníkem, nebo také věřitelem, zda jsou splněny podmínky pro podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení⁵¹⁾.

Banka, jako věřitel, může podat věřitelský insolvenční návrh tehdy, pokud má splatnou peněžitou pohledávku za dlužníkem. Tento návrh může podat, aniž by jeho pohledávka byla dříve předmětem soudního řízení nalézacího nebo exekučního. Je pravdou, že věřitelské insolvenční návrhy banky ve své praxi příliš nepoužívají, jsou logické zejména v případě dlužníků hypotéčních úvěrů, kdy nemovitosti, na jejich pořízení je úvěr pořízen, jsou zajištěny zástavním právem. Banka, jako věřitel zajištěné pohledávky se tak vyplatí „prohnat“ dlužníka insolvenčním řízením a uspokojit se z majetku, který je předmětem zajištění, tedy ve valné většině z výtěžku z prodeje zajištěné nemovitosti, oproti které banka úvěr poskytne. Tento fakt významně zvyšuje charakter institutu zajištění závazku formou zástavního práva a banky jej hojně, prakticky vždy, využívají. Lze konstatovat, že půjde o krajní řešení, neboť klient úvěrovanou nemovitostí ručí, a tak bývá na splácení značně zainteresován, neboť by prodejem nemovitosti např. v dražbě přišel o střechu nad hlavou. Ostatní, nezajištění věřitelé tak z tohoto druhu majetku uvidí jen to, co zbude.

Pro banku je tento způsob vymožení pohledávky lepším řešením, neboť nalézací řízení je mnohdy velmi zdlouhavé, soudům trvá, než vydají rozhodnutí ve věci, které je samo osobě pouhým exekučním titulem, který bez vlastní invence dlužníka či exekuce při jeho trvajících delikvencích nic pro banku prakticky neznamená. Pokud jde o dlužníka, ten může, až na výjimky, kdy může návrh sepsat a podat sám, kontaktovat notáře, exekutora, advokáta, insolvenčního správce nebo tzv. akreditovanou osobu⁵²⁾. Po vyplnění návrhu musí být zaslán příslušnému soudu.

---

51) Podle ust. § 103 insolvenčního zákona je obsah insolvenčního návrhu stejný, ať již návrh podává dlužník nebo věřitel.

52) Ministerstvo spravedlnosti vede Dobrovolnou evidenci subjektů (advokátů, notářů, soudních exekutorů, insolvenčních správců) poskytujících zpracování návrhu na povolení oddlužení na <http://vesta.justice.cz> a Seznam akreditovaných osob, dostupný na <http://sako.justice.cz>.

Zahájení insolvenčního řízení je zveřejněno v insolvenčním rejstříku⁵³⁾ do 2 pracovních hodin poté, co byl návrh na zahájení insolvenčního řízení doručen příslušnému soudu⁵⁴⁾. V samotném návrhu musí být uvedeny rozhodující skutečnosti, které osvědčují úpadek dlužníka, a ze kterých plyne oprávnění podat návrh. Insolvenční zákon stanoví předpoklad, že dlužník není schopen plnit své peněžité závazky, jestliže zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků nebo je neplní po dobu delší tří měsíců po lhůtě splatnosti anebo není možné dosáhnout uspokojení některé pohledávky exekucí či výkonem rozhodnutí. Právnícká osoba, nebo fyzická osoba podnikatel je v úpadu i tehdy, je-li předložena, tj. že při více věřitelích souhrn závazků převyšuje hodnotu dlužníkovy majetku. V návrhu tedy musí být uvedeny rozhodující skutečnosti, které osvědčují úpadek dlužníka včetně označení důkazů, jimž navrhovatel prokáže, že má za dlužníkem splatnou pohledávku.

10.3.2 Zajišťovací fáze insolvenčního řízení

V této fázi soud zjišťuje, zda je insolvenční návrh kompletní, zda obsahuje všechny náležitosti a je srozumitelný a určitý. Musí být podepsán a podpis navrhovatele musí být úředně ověřen. Chyba v návrhu, byť jen formálního charakteru, povede vždy k jeho odmítnutí soudem. Navrhovatel by opětovně byl nucen vynakládat energii a prostředky na opravený návrh včetně všech jeho příloh. Soud návrh odmítá, pokud absentuje nějaká jeho esenciální náležitost ve lhůtě do 7 dnů od okamžiku jeho podání. Chybí-li ovšem toliko přílohy, soud navrhovatele vyzve k jejich doplnění. Učiní tak vždy, pokud přílohy vůbec chybí či k návrhu přiložené neobsahují potřebné náležitosti. Za tímto účelem stanoví lhůtu, jejíž délka může být maximálně 7 dnů. Insolvenční navrhovatel bude vyzván k úhradě zálohy na náklady, jejíž výše může činit až 50 000 Kč. Již podáním návrhu na soud nastává jeho okamžitý efekt, tedy nelze provést exekuci či výkon rozhodnutí na dlužníkovu majetek a nesmí být zřízeno právo odděleného uspokojení pro jiného věřitele mimo rámec insolvenčního řízení.

---

53) Insolvenční rejstřík je přístupný na www.justice.cz.

54) Podle ust. § 7a písm a) insolvenčního zákona rozhodují krajské soudy jako soudy prvního stupně a) v insolvenčním řízení, b) v incidenčních sporech, c) ve sporech o náhradu škody nebo jiné újmy, která vznikla porušením povinnosti podat insolvenční návrh, d) ve sporech o náhradu škody nebo jiné újmy, která vznikla zahájením insolvenčního řízení a opatřeními přijatými v jeho průběhu, a e) ve věcech vyplývajících z právních vztahů mezi dlužníkem a insolvenčním správcem týkajících se majetku patřícího do dlužníkovy majetkové podstaty. V Hlavním městě Praze je pak takovým soudem Městský soud Praha.

10.3.3 Rozhodovací fáze insolvenčního řízení

Vyhoví-li soud insolvenčnímu návrhu, dostává dlužníka a jeho majetek pod veřejnou kontrolu, a to za současného dohledu soudu. V rozhodnutí uvede, zda se dlužník nachází v úpadku či hrozícím úpadku, stanoví insolvenčního správce a datum přezkumného jednání a schůze věřitelů. Věřitele obeznámí se lhůtou pro přihlášení pohledávek. Tato lhůta činí 30 dní a je prekluzivní, což znamená, že pokud v této lhůtě věřitel svou pohledávku nepřihlásí, nadále již ji přihlásit nelze. Nelze ji ani žalovat v nalézacím řízení, protože pokud by se tak stalo, tak jednou z prvních skutečností, které soud zkoumá je, zda jsou splněny podmínky řízení. Tedy zda může vůbec o žalobě rozhodnout⁵⁵⁾.

Takové pohledávky a ty, které zůstanou neuspokojené, se stávají naturálními obligacemi⁵⁶⁾. Pokud ovšem soud návrhu nevyhoví, vystavuje se ovšem navrhuující věřitel riziku žaloby dlužníka na náhradu škody či nemajetkové újmy. Členové statutárního orgánu věřitele – právnické osoby za takto vzniklou škodu dokonce osobně ručí.

10.3.4 Vlastní průběh oddlužení

Při přezkumném jednání soud rozhodne na základě stanoviska věřitelů o formě oddlužení, které může proběhnout formou zpeněžení majetkové podstaty, anebo formou splátkového kalendáře. Druhý jmenovaný způsob je samozřejmě pro věřitele nevýhodnější, neboť je podstatně zdlouhavější. Jeho principem je srážení určené peněžní částky z příjmů dlužníka a jeho následné rozdělení přihlášeným věřitelům podle výše jejich podílů. V průběhu pětiletého oddlužení je dlužník povinen plnit zákonné povinnosti stanovené insolvenčním zákonem.

---

55) Podle ustanovení § 109 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona, ve znění účinném ke dni zahájení řízení, nemohou být po zahájení insolvenčního řízení pohledávky a jiná práva týkající se majetkové podstaty uplatněny žalobou, lze-li je uplatnit přihláškou.

56) Naturální obligace je takový závazek, který sice jako dlužníkův tzv. naturální dluh právně existuje, ale jeho splnění si věřitel nemůže u soudu nebo jiného autoritativního orgánu s úspěchem vymoci.

10.3.5. Osvědčovací fáze insolvenčního řízení

Poté, co splní dlužník zákonné podmínky a uhradí alespoň 30% zjištěných pohledávek, bude insolvenční soud rozhodovat o osvobození od placení zbývajících částí pohledávek.

S účinností od 1. 7. 2017 již není ani potřeba, aby dlužník osvobození insolvenčnímu soudu písemně navrhl⁵⁷⁾. Insolvenční soud tak od tohoto okamžiku rozhoduje o osvobození dlužníka z moci úřední. To, že o osvobození již dlužník nemusí aktivně žádat, pro něho představuje výhodu i proto, že když insolvenční soud do 1. 7. 2017 vzal splnění oddlužení na vědomí, bylo tím zároveň ukončeno i insolvenční řízení a spolu s tím pominuly i účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, zejména pak nemožnost provést exekuci. Dlužník ale ještě nemusel být v tomto okamžiku (pokud podal svůj návrh na osvobození opožděně) od placení neuhrazených částí pohledávek osvobozen, a byl tak vystaven riziku, že tyto pohledávky po něm následně mohly být věřiteli dále vymáhány, a to zcela oprávněně až do okamžiku, než soud vydal rozhodnutí o osvobození dlužníka od placení pohledávek.

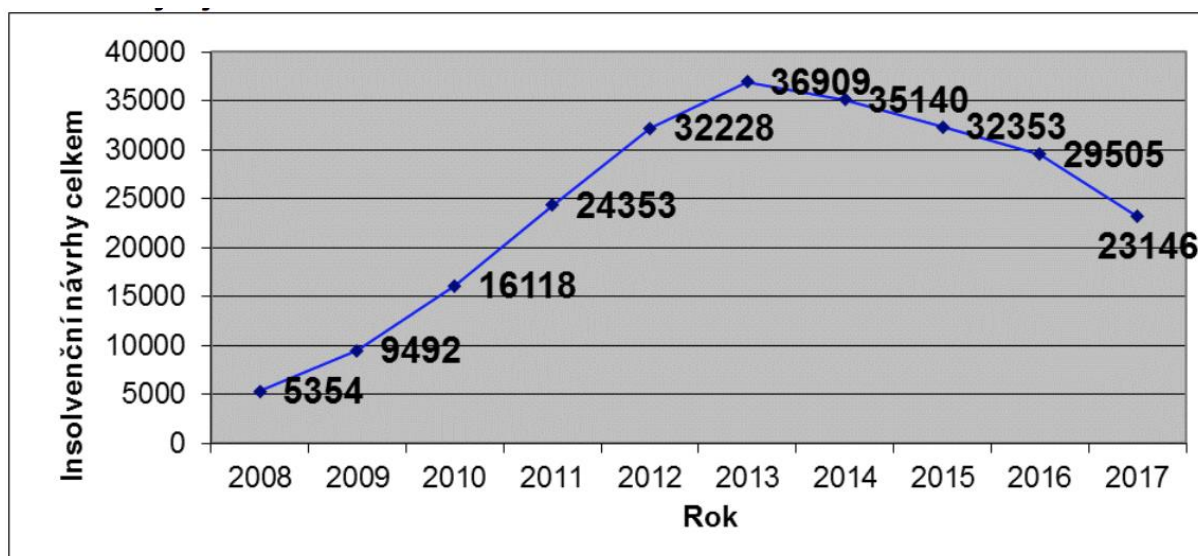
10.3.6 Statistika

Od vzniku Insolvenčního zákona v roce 2008 do roku 2013 byl pozorován každoroční strmý růst insolvenčních návrhů. Historicky nejvyšší hodnota ročního počtu insolvenčních návrhů byla zaznamenána v roce 2013, kdy se celkový počet insolvenčních návrhů zastavil na hodnotě 36 909 návrhů. V dalších letech již celkové roční hodnoty klesaly. V roce 2014 se počet insolvenčních návrhů snížil proti roku 2013 o 4,8 %. V roce 2015 činil pokles proti roku 2014 7,9 %. V roce 2016 dochází k dalšímu poklesu, počet insolvenčních návrhů se snížil proti roku 2015 o 8,8 %. Pozitivní vývoj ekonomiky se odráží v poklesu insolvenčních návrhů jak u firem, tak u spotřebitelů. Pokles insolvenčních návrhů v roce 2015 proti roku 2014 činil u firem 15,7 % a u fyzických osob 7 %. V roce 2016/2015 byl pokles ještě výraznější, u firem 18,8 % a u spotřebitelů 8,4 %.

---

57) Do 30.6.2017 toto byla jedna z podmínek, neboť podle ust. § 414 odst. 1 insolvenčního zákona jestliže dlužník splní řádně a včas všechny povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení, vydá insolvenční soud usnesení, jímž dlužníka osvobodí od placení pohledávek, zahrnutých do oddlužení, v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny. Učiní tak jen na návrh dlužníka.

Graf č. 8 Vývoj insolvenčí v ČR v roce 2017

Zdroj: Vývoj insolvenčí v České republice v roce 2017. Dostupné na <http://bankovnictvionline.cz/neprehlednete/vyvoj-insolvenci-v-ceske-republice-v-roce-2017>

10.4 Rozhodčí řízení

Dalším řízením, ve kterém může banka získat exekuční titul je rozhodčí řízení. Toto podléhá režimu zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů a stojí mimo popsaná řízení, která jsou vedena soudy České republiky. Je pravdou, že rozhodčí řízení je uplatňováno zejména ve vztazích z mezinárodního obchodu. Vychází z dohody stran o možnosti předložit spor mezi dvěma nebo více stranami k posouzení nezávislé osobě, rozhodci, nebo stálému rozhodčímu soudu. Toto řízení tak stojí vně soudního aparátu. Spor je pak vyřešen s konečnou platností rozhodnutím rozhodce, které je pro strany závazné a zákonnými prostředky vynutitelné. Strany si volí rozhodce samy nebo si stanoví mechanismus, na jehož základě budou rozhodci vybráni. Stejně si strany sporu mohou stanovit místo, kde bude rozhodčí řízení probíhat a také i normy, které se v řízení budou aplikovat. Rozhodčí smlouva, kterou strany mezi sebou uzavřou, se může týkat buď jednotlivého již vzniklého sporu (smlouva o rozhodci), nebo všech sporů, které v budoucnu vzniknou z určitého právního vztahu nebo z vymezeného okruhu právních vztahů (rozhodčí doložka). Rozhodčí řízení se zahajuje žalobou a je zahájeno dnem, kdy žaloba došla rozhodci dohodnutému v rozhodčí smlouvě, resp. smlouvě o rozhodci nebo stálému rozhodčímu soudu.

Rozhodčí řízení končí vydáním rozhodčího nálezu nebo usnesením (jde např. o usnesení zastavení rozhodčího řízení). Rozhodčí nález je konečný a není proti němu přípustné odvolání, může být však přezkoumán po dohodě stran jinými rozhodci. Doručením druhé straně nabývá rozhodčí nález právní moc (tedy stejné účinky jako pravomocný rozsudek soudu) a je vykonatelný⁵⁸⁾. V minulosti banky, a nejen ony, vkládaly rozhodčí doložky zejména do smluv o spotřebitelském úvěru, přičemž lidé tuto praxi postupně začali vnímat jako velmi nevýhodnou pro slabší stranu sporu, pro spotřebitele. Docházelo tak postupně k popření původního smyslu rozhodčího řízení, totiž záměru odlehčit soudnictví a zrychlit řízení (byť alternativní formou) o zaplacení peněžitých pohledávek ve prospěch boje za práva spotřebitelů. Legislativní úpravou účinnou od 1.4.2012 (novelou zákona o rozhodčím řízení č. 19/2012 Sb.) skončila tato praxe, neboť od této doby musela být, pakliže se strany dohodly na rozhodci pro řešení sporů, sepsána samostatná smlouva, aby si účastník lépe uvědomil její možný dopad. Novela přinesla tu změnu, že pokud taková smlouva v papírové podobě sepsána nebude, ale rozhodčí doložka bude součástí např. hlavní smlouvy nebo obchodních podmínek hlavní smlouvy, bude hlavní smlouva neplatná. Zásadní změny provedené shora citovanou novelou lze shrnout takto:

- rozhodčí smlouva musí být na samostatné listině, nikoli součástí úvěrové či jiné spotřebitelské smlouvy
- věřitel musí spotřebitele poučit o tom, že pokud bude uzavřena rozhodčí smlouva, bude případný spor rozhodovat rozhodce a nikoli soud
- nezbytné náležitosti rozhodčí doložky stanovené zákonem
- možnost spotřebitele podat návrh na zrušení rozhodčího nálezu soudem
- povinnost soudu přezkoumat po podání návrhu nález z hlediska zachování dobrých mravů či případného porušení předpisů na ochranu spotřebitele, případně zda není dán důvod pro odklad vykonatelnosti rozhodčího nálezu
- rozhodce ve spotřebitelských sporech musí mít vysokoškolské právnické vzdělání a musí být zapsán v seznamu vedenému ministerstvem spravedlnosti⁵⁹⁾

---

⁵⁸⁾ MACEK, J., TOMSA, M.: Jak vymáhat pohledávky v obchodních vztazích?. Ostrava. MONTANEX, 1994, str. 76, 77

⁵⁹⁾ K tomu viz článek internetového deníku Novinky.cz, dostupné online: <https://www.novinky.cz/finance/263134-rozhodci-dolozky-uz-od-dubna-nepujde-tak-snadno-zneuzit.html> cit. 2018-10-10

Novela zákona o rozhodčím řízení (zákon č. 258/2016 Sb. s účinností od 1. 1. 2016) přinesla další změnu, pokud jde sjednávání rozhodčích doložek, a to zákaz sjednávat rozhodčí doložky ve spotřebitelských smlouvách. Smlouva o rozhodci, tedy dohoda mezi stranami až v okamžiku, kdy je konkrétní spor zahájen, je výjimkou a sjednat jí lze i zde. Dříve sjednané rozhodčí doložky platnosti nepozbyly.

Tabulka č. 6 Porovnání výhod a nevýhod rozhodčího řízení

Výhody rozhodčího řízení	Nevýhody rozhodčího řízení
neformálnost – chybí proces sešněrovaný zákonnými procesními pravidly	užší pravomoc rozhodce – rozhodci nemohou na rozdíl od soudu vynucovat splnění povinnosti od třetích osob
důvěrnost – jednání před rozhodci je neveřejné, rozhodčí nález nemusí být vyhlášen veřejně na rozdíl od rozsudku soudu	nerovná vyjednávací síla stran – může se stát, že ekonomicky silnější strana fakticky dotlačí slabší přijetí rozhodčí smlouvy (banka x spotřebitel, zaměstnavatel x zaměstnanec)
jednoinstančnost – rozhodčí nález je konečným rozhodnutím, do něhož není přípustný opravný prostředek	jednoinstančnost – hrozí zde vydání chybného nálezu, nebude-li rozhodce dostatečně vzdělán a erudován
důvěryhodnost – spory rozhodují rozhodci, na kterých se smluvní strany předem dohodly	nejednotná rozhodovací praxe rozhodců – každý rozhodce rozhoduje jako nezávislý subjekt, není zde subjekt nadřízený všem, který by sjednocoval rozhodnutí jednotlivých rozhodců či soudu
spravedlnost - dohodnou-li se stany předem, může se rozhodce odchýlit od ustanovení platného hmotného práva a rozhodnout podle zásady spravedlnosti	
rychlejší vyřízení sporu – zpravidla do několika měsíců	
nižší finanční náklady – s ohledem na kratší dobu trvání a neformálnost	

svobodná volba rozhodce – strany vybírají rozhodce, který jim plně vyhovuje	
využití moderních technologií – řízení vedené on-line, email, videokonference či internet	

Zdroj: Vlastní konstrukce podle textu publikace Aktuální otázky rozhodčího řízení BĚLOHLÁVEK, A.,J., KOVÁŘOVÁ, D. et al.: Aktuální otázky rozhodčího řízení. Praha: JUDr. Karel Havlíček, Havlíček Brain Team, 2016, ISBN 978-80-87109-61-8

10.4.1 Rozhodčí doložka

Rozhodčí doložka je jednou z forem rozhodčí smlouvy⁶⁰⁾. Týká se všech sporů, které by v budoucnu vznikly z určitého právního vztahu nebo z vymezeného okruhu právních vztahů. Může být uzavřena o majetkových sporech mezi stranami, v nichž by mohly uzavřít smír, k projednání kterých a rozhodnutí by jinak byla dána pravomoc soudu. Rozhodčí doložka nemůže být sjednána ohledně sporů vzniklých v souvislosti s výkonem rozhodnutí a sporů vyvolaných prováděním insolvence. Obsahem rozhodčí doložky je ujednání, že spor má rozhodnout jeden nebo více rozhodců, anebo stálý rozhodčí soud. Byla-li by podána žaloba k soudu, tak soud po oprávněné námitce žalovaného, uplatněné nejpozději při prvním úkonu soudu ve věci samé o tom, že věc má být projednána v řízení před rozhodci, nemůže dále věc projednávat a řízení zastaví. Věc ale projedná, pokud účastníci prohlásí, že na rozhodčí smlouvě netrvají, nebo když je rozhodčí smlouva neplatná, nebo neexistuje, nebo jí věc nemůže být platně podrobena, anebo by její projednání rozhodcem, či rozhodci přesahovalo rámec pravomoci rozhodců⁶¹⁾.

⁶⁰⁾ K tomu viz ustanovení § 82 zákona o rozhodčím řízení

⁶¹⁾ Smlouva o rozhodci či rozhodčí doložka může znít takto: „*Všechny spory, které z této smlouvy v budoucnu vzniknou, rozhodne Bc. Josef Vyskočil, Papírová 22, Liberec. Rozhodčí řízení se bude konat bez nařízení ústního jednání a rozhodčí nález nebude muset obsahovat odůvodnění*“ – smlouva o rozhodci
 anebo „*Všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky podle jeho Řádu a Pravidel jedním rozhodcem jmenovaným předsedou Rozhodčího soudu*“ – rozhodčí doložka.

10.4.2 Smlouva o rozhodci

Druhou formou rozhodčí smlouvy je smlouva o rozhodci. Smlouva o rozhodci upravuje konkrétní spory již vzniklé.

10.4.3 Rozhodce

Rozhodcem může být občan ČR, který je zletilý a svéprávný a který má vysokoškolské právnické vzdělání. Rozhodce stanoví rozhodčí smlouva, která má určit počet i osoby rozhodců anebo stavět způsob, jak má být počet i osoby rozhodců určeny. Přijetí funkce rozhodce musí být písemné a rozhodce se může funkce vzdát jen ze závažných důvodů nebo se souhlasem stran⁶²⁾.

---

⁶²⁾ Seznam rozhodců vede Ministerstvo spravedlnosti ČR podle § 40a odst. 1 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů. O každém zapsaném rozhodci ministerstvo zveřejní jméno a příjmení, kontaktní adresu uvedenou rozhodcem, den zápisu do seznamu a den vyškrtnutí ze seznamu, důvod vyškrtnutí ze seznamu a číslo osvědčení daného rozhodce.

11 Výsledky a diskuse

11.1 Regionální srovnání počtu podaných návrhů na zahájení civilního nalézacího řízení a pověření exekutora – Okresní soud v Ústí nad Labem a několik dalších vybraných soudů Ústeckého kraje.

Okresní soud v Ústí nad Labem

Tabulka č. 7

Počet podaných návrhů v klasickém soudním řízení /C/ a počet podaných návrhů na vydání elektronického platebního rozkazu /EPR/ k Okresnímu soudu v Ústí nad Labem

rok	celkem podaných návrhů v jednotlivých civilních soudních řízeních		celkem podaných návrhů bank za rok	z toho				
				ČSOB, a.s.	ČS, a.s.	KB, a.s.	MMB, a.s.	RB, a.s.
2013	C	3966	341	32	17	40	5	12
	EPR	5942		93	58	42	0	42
2014	C	6776	347	46	26	53	4	37
	EPR	7477		83	44	25	4	25
2015	C	8292	347	87	49	52	5	22
	EPR	7793		55	19	26	2	30
2016	C	7666	218	48	15	26	4	14
	EPR	7029		48	39	22	0	2
2017	C	7039	214	39	43	17	0	7
	EPR	8306		56	43	6	0	3

Zdroj: vlastní konstrukce podle údajů poskytnutých Okresním soudem v Ústí nad Labem podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Okresní soud Most

Tabulka č. 8

Počet podaných návrhů v klasickém soudním řízení /C/ a počet podaných návrhů na vydání elektronického platebního rozkazu /EPR/ k Okresnímu soudu v Mostě

rok	celkem podaných návrhů za rok		z toho				
			ČSOB, a.s.	ČS, a.s.	KB, a.s.	MMB, a.s.	RB, a.s.
2013	C	174	64	27	74	0	9
	EPR		0	0	0	0	0
2014	C	212	63	48	71	1	29
	EPR		0	0	0	0	0
2015	C	193	69	16	71	0	37
	EPR		0	0	0	0	0
2016	C	79	34	4	34	3	4
	EPR		0	0	0	0	0
2017	C	88	44	23	19	1	1
	EPR		0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní konstrukce podle údajů poskytnutých Okresním soudem v Mostě podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Litoměřice

Tabulka č. 9

Počet podaných návrhů v klasickém soudním řízení /C/ a počet podaných návrhů na vydání elektronického platebního rozkazu /EPR/ k Okresnímu soudu v Litoměřicích

rok	celkem podaných návrhů za rok		z toho				
			ČSOB, a.s.	ČS, a.s.	KB, a.s.	MMB, a.s.	RB, a.s.
2013	C	242	16	19	38	4	1
	EPR		49	65	36	0	14

2014	C	260	25	33	50	1	13
	EPR		38	64	26	2	8
2015	C	266	41	53	58	5	16
	EPR		37	13	28	4	11
2016	C	136	29	6	25	5	0
	EPR		27	25	17	0	2
2017	C	155	19	36	16	0	3
	EPR		24	42	12	2	1

Zdroj: vlastní konstrukce podle údajů poskytnutých Okresním soudem v Litoměřicích podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Louny

Tabulka č. 10

Počet podaných návrhů v klasickém soudním řízení /C/ a počet podaných návrhů na vydání elektronického platebního rozkazu /EPR/ k Okresnímu soudu v Lounech

rok	celkem podaných návrhů za rok		z toho				
			ČSOB, a.s.	ČS, a.s.	KB, a.s.	MMB, a.s.	RB, a.s.
2013	C	228	29	19	31	5	3
	EPR		49	59	24	0	9
2014	C	180	18	20	35	3	8
	EPR		30	34	18	3	11
2015	C	137	14	17	32	1	4
	EPR		38	10	16	2	3
2016	C	125	19	8	30	2	2
	EPR		21	12	29	0	2

2017	C	97	14	15	9	0	2
	EPR		28	29	0	0	0

Zdroj: vlastní konstrukce podle údajů poskytnutých Okresním soudem v Litoměřicích podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Ze shora uvedených údajů lze konstatovat jednoznačný závěr, že nejvytíženějším soudem co do počtu podaných žalob (včetně návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu – EPR) ze strany bankovních domů je Okresní soud v Ústí nad Labem, který je vůbec nejmenším okresem co do rozlohy mezi okresy Ústeckého kraje. Vysvětlení je prosté, je to dáno skladbou obyvatelstva a jeho platební morálkou, resp. finanční gramotností a jejím nedostatkem u velké většiny z něj.

Lze ovšem shledat rapidní pokles podaných návrhů (žalob) v roce 2016 i v roce 2017 oproti předcházejícím rokům, a to cca o 40 % u Okresního soudu v Ústí nad Labem, o cca 60 % u Okresního soudu v Mostě či o cca 50 % u Okresního soudu v Litoměřicích, kdy tento trend lze tudíž shledat u všech oslovených soudů. Není to tedy ojedinělá záležitost vztahující se k jednomu soudu, ale jde o plošný ukazatel, jehož důvodem bylo nepochybně nutné opatření ze strany věřitelů – bank reagující na neúnosný počet delikventních dlužníků a nároků na vymáhání takových pohledávek. Troufám si říci, že svoji roli sehrála i novela zákona o spotřebitelském úvěru, která klade na bankovní i nebankovní instituce nepoměrně vyšší nároky co do informovanosti potenciálních dlužníků, než tomu bylo do okamžiku nabytí její účinnosti.

Údaje uvedené okresními soudy velmi dobře korespondují s údaji uvedenými v tabulce 3 diplomové práce a je tak zřejmé (potvrzuje se), že např. Moneta Money Bank a.s. vymáhá své nároky prostřednictvím žalob u konstatovaných soudů minimálně, podává žaloby v počtu jednotek, stejně tak návrhy na vydání elektronického platebního rozkazu. Toto zjištění pak dále koresponduje s faktem, že konkrétně tato banka postupuje balíky svých pohledávek z titulu smluv o postoupení pohledávky. Poslední dva roky, tj. v roce 2016 a 2017 tak postupuje i Raiffeisenbank a.s., která přestala podávat žaloby k soudu a řeší své pohledávky zjevně jiným způsobem. Zřejmě sáhla po postoupení portfolia pohledávek ze spotřebních úvěrů a žaluje toliko nároky z úvěrů hypotečních. Tím by se daly odůvodnit jednotkové počty

podaných žalob. V neposlední řadě je ovšem důvodem poklesu nejen podaných návrhů na zahájení řízení, ale i následně návrhů na pověření vybraného soudního exekutora provedením exekuce, ekonomické klima v naší zemi, neboť se domnívám, že poslední dva roky 2016 a 2017 se začal projevovat stav zdravého ekonomického prostředí, malé nezaměstnanosti, růstu mezd po skončení doby recese. Obyvatelstvo, byť si půjčuje, je schopno lépe dostát svým závazkům a nevzniká tolik delikventních pohledávek po splatnosti.

Naopak nejvíce žalob podává Československá obchodní banka a.s., pro kterou je tento způsob vymáhání pohledávek zjevně vyzkoušeným a rentabilním způsobem, a která žaluje i nejnižší pohledávky, a to i v případě posledních dvou let sledovaného období. Dále Česká spořitelna a.s., která postupuje stejně jako ČSOB a.s. a Komerční banka a.s.. Oproti tomu počet návrhu na Pověření exekutora v exekučním řízení nemusí korespondovat s počty podaných žalob u toho kterého soudu, ale čísla se odvíjejí od výběru konkrétního exekutora, kterého si věřitel vybral k vymožení pohledávek (na rozdíl od teritoriálního principu). V takovém případě tento exekutor podá návrh na své pověření u soudu svého obvodu. K tomu ale viz níže....

11.2 Regionální porovnání počtu podaných návrhů na Pověření konkrétního exekutora v exekučním řízení

Tabulka č. 11 *Počty podaných návrhu na vydání Pověření konkrétního exekutora provedením exekuce k Okresnímu soudu v Ústí nad Labem*

rok	celkem podaných návrhů na vydání Pověření exekutora konkrétního exekutorského úřadu		z toho				
			ČSOB, a.s.	ČS, a.s.	KB, a.s.	MMB, a.s.	RB, a.s.
2013	EXE	18798	98	44	71	104	28
2014	EXE	25668	154	38	92	42	29
2015	EXE	24712	173	64	87	63	56
2016	EXE	20181	131	62	63	54	44

2017	EXE	18534	120	60	46	57	26

Zdroj: vlastní konstrukce podle údajů poskytnutých Okresním soudem v Ústí nad Labem podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Tabulka č. 12 Počty podaných návrhu na vydání Pověření konkrétního exekutora provedením exekuce k Okresnímu soudu v Mostě

rok	celkem podaných návrhů na vydání Pověření exekutora konkrétního exekutorského úřadu		z toho				
			ČSOB, a.s.	ČS, a.s.	KB, a.s.	MMB, a.s.	RB, a.s.
2013	EXE	343	168	44	88	0	43
2014	EXE	546	238	55	174	0	79
2015	EXE	450	200	69	109	0	72
2016	EXE	291	128	31	70	7	55
2017	EXE	204	109	30	36	5	24

Zdroj: vlastní konstrukce podle údajů poskytnutých Okresním soudem v Mostě podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Tabulka č. 13 Počty podaných návrhu na vydání Pověření konkrétního exekutora provedením exekuce k Okresnímu soudu v Litoměřicích

rok	celkem podaných návrhů na vydání Pověření exekutora konkrétního exekutorského úřadu		z toho				
			ČSOB, a.s.	ČS, a.s.	KB, a.s.	MMB, a.s.	RB, a.s.
2013	EXE	253	59	36	64	85	9

2014	EXE	270	100	53	81	26	10
2015	EXE	220	55	64	62	20	19
2016	EXE	197	70	51	51	9	16
2017	EXE	159	61	57	22	14	5

Zdroj: vlastní konstrukce podle údajů poskytnutých Okresním soudem v Litoměřicích podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Tabulka č. 14 Počty podaných návrhu na vydání Pověření konkrétního exekutora provedením exekuce k Okresnímu soudu v Lounech

rok	celkem podaných návrhů na vydání Pověření exekutora konkrétního exekutorského úřadu		z toho				
			ČSOB, a.s.	ČS, a.s.	KB, a.s.	MMB, a.s.	RB, a.s.
2013	EXE	512	102	50	80	242	38
2014	EXE	274	88	50	50	61	25
2015	EXE	185	66	33	41	29	16
2016	EXE	164	66	25	26	23	24
2017	EXE	138	47	31	34	21	5

Zdroj: vlastní konstrukce podle údajů poskytnutých Okresním soudem v Lounech podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

11.3 Celorepublikové srovnání

Počet nově nařízených exekucí pokračuje v dlouhodobém klesajícím trendu. V porovnání s rokem 2011, kdy se počet nově nařízených exekucí vyšplhal na svůj vrchol, došlo v roce 2017 k celorepublikovému poklesu o 38 %. Meziročně se pak jedná o 10 % pokles. Celkově bylo nařízeno 612 000 nových exekucí. Počet ukončených exekucí naopak dlouhodobě stabilně roste. V případě, že tento trend bude pokračovat, očekává Exekutorská komora postupné snižování počtu vedených exekucí v České republice.

Protichůdnou silou působí zvýšený počet ukončených exekucí v posledních dvou letech, který v roce 2017 dosáhl 540 tisíc. „Tyto trendy v klesajícím počtu nových exekucí a větším počtu ukončených exekucí pozorujeme od roku 2010. Exekutorská komora očekává pokračování těchto trendů i v následujících letech. V ideálním případě bychom se již brzy mohli dočkat zlomu, kdy začne docházet k postupnému úbytku exekučních řízení,“ říká nově zvolený prezident Exekutorské komory ČR, Vladimír Plášil⁶³). „Příčin pozitivního vývoje je hned několik. Pokud jde o ukončené exekuce, jejichž počet roste, dochází k dohánění starších exekucí z let s enormním nápadem. Je to ale způsobeno i vyšší efektivitou exekučních řízení ze strany soudních exekutorů,“ doplňuje Plášil⁶⁴). Na klesajícím počtu nových exekucí se projevuje několik proměnných. Některé z nich jsou výsledkem legislativních změn, např. zákona o spotřebitelském úvěru, změna advokátního tarifu nebo možnost spojování exekucí od roku 2013, podíl má také ekonomická konjunktura posledních let. Důvodem poklesu je také pozitivní role soudních exekutorů a nezavedení teritoriálního principu jejich výběru.

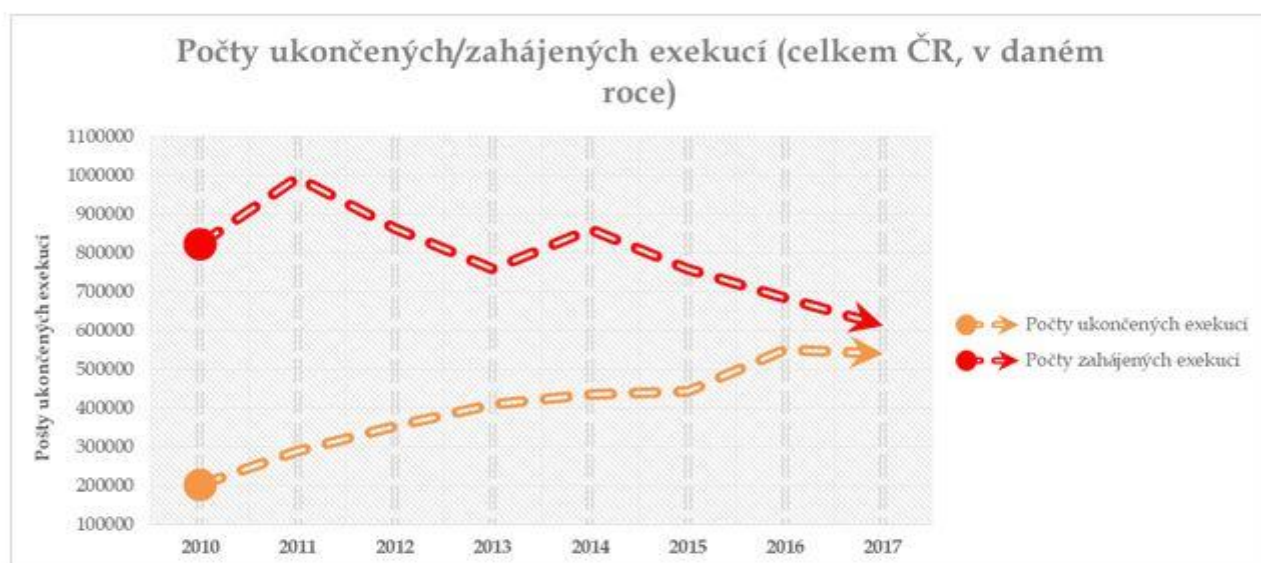
---

63) Exekutorská komora ČR. Trendy v počtech exekucí mají klesající tendenci, exekucí by mělo začít ubývat. [online] Dostupné na <http://ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/2447-trendy-v-poctech-exekuci-maji-klesajici-tendenci-exekuci-by-melo-zacit-ubyvat?w=>

64) Exekutorská komora ČR. Trendy v počtech exekucí mají klesající tendenci, exekucí by mělo začít ubývat. [online] Dostupné na <http://ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/2447-trendy-v-poctech-exekuci-maji-klesajici-tendenci-exekuci-by-melo-zacit-ubyvat?w=>

Graf č. 9 Počty ukončených/zahájených exekucí za období od 2010 do 2017

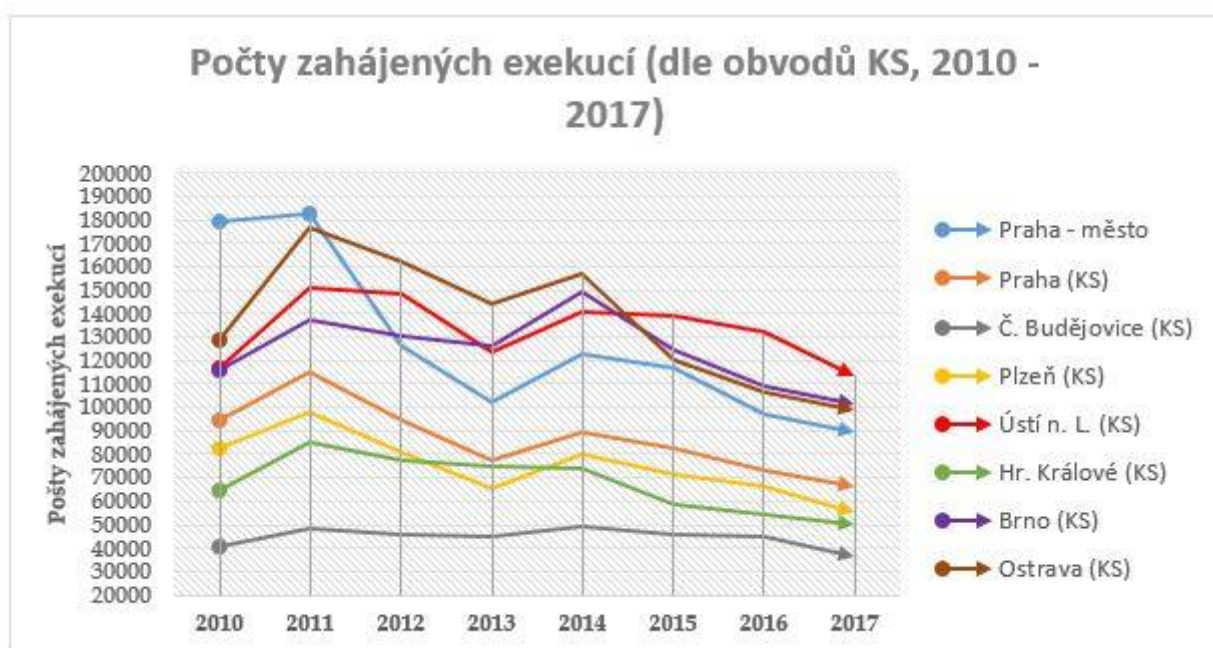

Zdroj: Exekutorská komora ČR. Trendy v počtech exekucí mají klesající tendenci, exekucí by mělo začít ubývat. [online]

Oproti roku 2011 došlo k největšímu poklesu počtu nových exekucí k obvodu Hlavního města Prahy (- 51 %), Severomoravském kraji (- 44 %), Západočeském kraji (- 43 %) a Středočeském kraji (- 42 %). Nejmenší pokles byl naopak zaznamenán v krajích Jihočeském, Severočeském a Jihomoravském (shodně po 25 %). Ve všech krajích je zřejmý významný pokles nových exekucí. Dokonce i Severočeský kraj, který je dlouhodobě jedním z krajů exekucemi nejpostiženějších, byl jeden z neúspěšnějších v meziročním srovnání s rokem 2016, kdy zaznamenal 14% pokles nově zahájených exekucí. „Výsledky klesajícího trendu nově zahájených exekucí můžeme spatřovat ve všech krajích a okresech. Oproti roku 2011, kdy jsme bohužel zaznamenali rekordní nápad nových exekucí, došlo k poklesu zahájených exekucí v každém z krajů alespoň o 25 %. Celkově došlo v České republice k 38 % poklesu nově zahájených exekucí“ doplňuje viceprezident EKČR, Jan Mlynářčák⁶⁵⁾.

⁶⁵⁾ Exekutorská komora ČR. Trendy v počtech exekucí mají klesající tendenci, exekucí by mělo začít ubývat. [online] Dostupné na <http://ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/2447-trendy-v-poctech-exekuci-maji-klesajici-tendenci-exekuci-by-melo-zacit-ubyvat?w>

Graf č. 10 Počty zahájených exekucí podle obvodů Krajských soudů ČR za období od 2010 do 2017

Zdroj: Exekutorská komora ČR. Trendy v počtech exekucí mají klesající tendenci, exekucí by mělo začít ubývat. [online]

Exekutorská komora také v předchozím období sledovala počty vedených exekucí v jednotlivých obvodech okresních soudů v přepočtu na 1 000 obyvatel. V roce 2017 bylo nejvíce exekucí na 1 000 obyvatel vedeno v Ústí nad Labem (155 exekucí), Chomutově (121) a Mostě (108). Obvod okresního soudu v Ústí nad Labem je jediným okresem v České republice, kde v dlouhodobém srovnání došlo k mírnému nárůstu počtu exekucí, a to ze 150 na 155. Naopak Chomutov i Most zaznamenali v dlouhodobém měřítku velké zlepšení, např. v Mostě bylo v roce 2011 vedeno 148 exekucí na 1 000 obyvatel. Nejméně vedených exekucí v přepočtu na počet obyvatel je dlouhodobě vedeno ve Vsetíně (30), Rychnově nad Kněžnou (33) a Opavě (32). Z dlouhodobého hlediska je nejvíce nových exekucí zahajováno v obvodech okresních soudů v Ostravě, Brně a Karviné. To je však dáno také vysokým počtem obyvatel zde žijícími. Naopak nejméně exekučních návrhů bylo mezi lety 2010 a 2017 podáno v obvodu okresního soudu Rokycany, Jeseník a Pelhřimov.

12 Závěr

Diplomová práce předkládá v širším kontextu problematiku a proces vymáhání pohledávek bankou v bankovním sektoru. Představuje a popisuje proces od samotného vzniku pohledávky, i defacto právní instituty a informace o potencionálních dlužnících, se kterými banka pracuje ještě před samotným vznikem pohledávky, tedy před uzavřením smlouvy o úvěru či hypotéky, přes přímou činnost bank a jednotlivé typy řízení, až po výkon rozhodnutí formou exekuce, případně insolvenční řízení. Práce porovnává pozitiva a negativa jednotlivých forem soudního a mimosoudního vymáhání. Diplomová práce upozorňuje na nutnost prevence předcházení vzniku nedobytných pohledávek formou hodnocení osoby potencionálního klienta s ohledem na případné záznamy v příslušných registrech a s tím související možnost volby vhodného zajišťovacího institutu.

Výsledkem diplomové práce není ani tak vyhodnocení konkrétního postupu banky v případě konkrétního dlužníka tak, aby nedošlo ke vzniku delikventní pohledávky, to ani není možné vzhledem k množství ukazatelů, které banka hodnotí při poskytování úvěru, je to spíše o poskytnutí uceleného přehledu o možnostech vymáhání pohledávky bankou za použití veškerých možných dostupných institutů platného práva a posouzení účinnosti vymáhacího procesu.

Pokud srovnáme vymáhací schopnost banky s vymáhací schopností inkasní agentury či advokátní kanceláře, nutně dospějeme k závěru, že činnost inkasních agentur dosahuje lepších výsledků, resp. vyšší výtěžnosti, a to i s ohledem na výrazněji klesající efektivitu exekutorského vymáhání dlužných částek, které následuje po získání exekuční titulu v soudním řízení. Schopnosti banky jsou nutně na nižší úrovni, neboť vymáhání pohledávek není podstatou jejich činnosti, jde sice o nutnou, avšak okrajovou činnost bank, a to i tehdy, kdy automatizace mnoha činností vymáhacího procesu banky vede k úspoře nákladů a zvýšené konkurenceschopnosti. I tak jsou ale schopnosti banky pokud jde o vymáhání pohledávek propracované, sofistikované, pohledávky banky řeší systematicky, velmi pečlivě a jejich vymáhání též. Stále však existuje prostor pro snížení těchto nákladů. Proces vymáhání je spouštěn bankou, jakmile dojde k několikadennímu zpoždění klienta s platbou. Zpočátku banka využívá finančně nenáročných vymáhacích prostředků a tak, jak roste delikvence klienta, rozšiřují se a zintenzivňují se vymáhací procesy bankovního domu

Naproti tomu inkasní agentura je subjektem, jehož předmětem podnikání je právě vymáhací činnost, tudíž veškerá aktivita je zcela logicky soustředována na co nejefektivnější vymožení dlužné částky. Problém zde představuje zejména vhodný výběr agentury, pokud možno kvalitní inkasní společnosti a vyšší náklady, které představuje zejména provize takové společnosti (z titulu mandátní smlouvy). Pakliže taková společnost není úspěšná, přesouvá se vymáhání pohledávky do poslední fáze, kdy již nastupují rozhodci, v případě platně sjednané rozhodčí doložky či smlouvy o rozhodci nebo soudy, případně banka volí cestu jistoty za cenu nižšího výnosu z nedobytné pohledávky, tedy její postoupení z titulu cese na třetí osobu.

Srovnáme-li dále soudní a mimosoudní vymáhání pohledávek, dospíváme k závěru, že je to mimosoudní vymáhání, které je pro banku (na rozdíl od dlužníka) méně nákladné, než vymáhání soudní, byť zde připadá v úvahu odměna inkasní společnosti, která je ovšem o poznání nižší než celkové náklady soudního nalézacího řízení spolu s náklady exekuce. Pokud jde o časovou náročnost, pak jednoznačně vítězí opět mimosoudní vymáhání bankovních pohledávek. Nicméně exekuce má v rámci vymáhání pohledávek své místo i se svými 30, resp. 20 % výtěžnosti a zachování možnosti svobodného výběru soudního exekutora věřitelem namísto zavedení teritoriálního principu lze označit za základní předpoklad udržení kvality exekučního řízení.

Pro banky je rovněž nezbytné pravidelně lustrvat insolvenční rejstřík, neboť v případě, že klient tzv. „spadne“ do insolvence, může banka uplatnit svůj nárok toliko v soudem stanovené lhůtě. Pokud tak neučiní, již se svého názoru domoci nemůže, neboť i kdyby nárok uplatnila žalobou u soudu, nemá tento šanci na úspěch pro kolizi ustanovení insolvenčního zákona a občanského soudního řádu. Soud totiž v takovém případě řízení zastavuje pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení.

Závěr práce je věnován praktické části, která hodnotí počty napadlých věcí (podaných žalob) k několika vybraným soudům regionu a zhodnocení charakteru trendu soudících se bankovních domů a dále počtu podaných návrhů na pověření soudního exekutora u těchto soudů v porovnání s celorepublikovými údaji, kterými disponuje Česká exekutorská komora v Praze.

Obecně můžeme shledat, že snaha o elektronizaci justice (zavedení EPR) za působení JUDr. Jiřího Pospíšila na resortu spravedlnosti a tedy snaha o zrychlení civilního procesu,

dále nové podoby insolvenčního řízení, zavedení institutu soudních exekutorů namísto neefektivního vymáhacího procesu před soudem, nezavedení principu teritoriality pokud jde o výběr jednotlivých soudních exekutorů, to vše zajišťuje bankám mnohem lepší a z hlediska vymahatelnosti jejich pohledávek úspěšnější postavení. Cíl diplomové práce, tak jak byl popsán na jejím začátku, poskytnout nejen bankovním subjektům ucelený přehled o procesu vymáhání pohledávek, byl podle mého názoru naplněn.

13 Seznam použitých zdrojů

Literatura a prameny

- 1/ DVOŘÁK, P.: *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde Praha, a. s., 2005, ISBN 80-7201-515-X
- 2/ PŮLPÁNOVÁ, S.: *Komerční bankovníctví v České republice*, Praha: Economica, 2007, ISBN 978-80-245-1180-1
- 3/ BAŽANOVSKÝ, L.: Diplomová práce: *Možnosti vymáhání pohledávek v bankovním sektoru*. Praha, 2014
- 4/ HLOUCHOVÁ, J.: Diplomová práce: *Vymáhání pohledávek v bankovním sektoru*. Praha, 2009
- 5/ VONDRÁKOVÁ, A. et al.: *Meritum Vymáhání pohledávek*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, ISBN 978-80-7357-686-8
- 6/ HENDRYCH, D. a kolektiv.: *Právní slovník*. Praha: C. H. Beck, 2003, ISBN 80-7179-740-5
- 7/ BĚLOHLÁVEK, A., J., KOVÁŘOVÁ, D. et al.: *Aktuální otázky rozhodčího řízení*. Praha: JUDr. Karel Havlíček, Havlíček Brain Team, 2016, ISBN 978-80-87109-61-8
- 8/ VRZÁČEK, E.: Bakalářská práce: *Vymáhání pohledávek v soudním řízení*. Praha, 2015
- 9/ VAIGERT, D., PHILIPPI, T., RIŠKO, P., NAVRÁTILOVÁ, H.: *Pohledávky*. Brno: Computer Press, a.s., 2006. ISBN 80-251-0881-3
- 10/ POHL, T. a kol.: *Nedobytné pohledávky*. Praha: Verlag Dashöfer, 1999. ISBN 80-86229-00-9
- 11/ PAVELKA, F., BARDOVÁ, D., OPLTOVÁ, R. *Úvěrové obchody*. Praha: Bankovní institut, a.s., 2008. ISBN 978-80-7265-140-5
- 13/ MACEK, J., TOMSA, M.: *Jak vymáhat pohledávky v obchodních vztazích?*. Ostrava. MONTANEX, 1994,
- 14/ PÁNEK, D., *Bankovní služby*. Brno: Masarykova univerzita, 2001. ISBN 80-210-2691-X.
- 15/ MAREK, A., LIŠKA, P., ELEK, Š., *Bankovní obchody*. 2014. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-510-8.
- 16/ KINDL, M., ŠÍMA, A., DAVID O., *Občanské právo procesní*, 2008. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk s.r.o.. ISBN 978-80-7380-098-7.

- 17/ SŮVOVÁ, Helena; KNAIFL, Oldřich. kol. Finanční analýza I. 1. vyd. Praha : Bankovní institut vysoká škola, 2008. 181 s. ISBN 978-80-7265-133-7.

Zákony a jiné právní předpisy

- 1/ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- 2/ Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů.
- 3/ Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů.
- 4/ Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.
- 5/ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- 6/ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- 7/ Zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů.
- 8/ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- 9/ Zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů.
- 10/ Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.
- 11/ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- 12/ Zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, ve znění pozdějších předpisů.
- 13/ Nařízení vlády č. 351/2013 Sb., nařízení vlády, kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěreneckých fondů a evidence údajů o skutečných majitelích, ve znění pozdějších předpisů.
- 14/ Vyhláška č. 177/1996 Sb., vyhláška Ministerstva spravedlnosti o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů.
- 15/ Zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona České národní rady č. 35/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 16/ Zákon č. 307/2000 Sb., o zemědělských skladních listech a zemědělských veřejných skladech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 17/ Zákon č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, ve znění pozdějších předpisů.

18/ Zákon o stavebním spoření č. 96/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Elektronické zdroje

- 1/ Novinky.cz. Rozhodčí doložky už od dubna nepůjde tak snadno zneužít. [online] Dostupné online na: <http://www.novinky.cz/finance/263134-rozhodci-dolozky-uz-od-dubna-nepujde-tak-snadno-zneužit.html>.
- 2/ Exekutorská komora ČR. Trendy v počtech exekucí mají klesající tendenci, exekucí by mělo začít ubývat. [online] Dostupné na <http://ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/2447-trendy-v-poctech-exekuci-maji-klesajici-tendenci-exekuci-by-melo-zacit-ubyvav?w=>
- 3/ ČNB.cz. Česká národní banka, dostupné online na <http://www.cnb.cz/cs/index.html>
- 4/ Bankovní poplatky.com EXKLUZÍVNĚ: přehled, jak banky řeší vymáhání pohledávek. [online] Dostupné na <https://www.bankovnipoplatky.com/exkluzivne-prehled-jak-banky-resi-vymahani-pohledavek-16696.html>.
- 5/ SKALKOVÁ, O.: Banky urychlují vymáhání nesplácených půjček [2004-09-17]; byznys. ihned.cz. [online] Dostupné na <https://byznys.ihned.cz/c1-14924170-banky-urychluj-vymahani-nesplaceny-pujcek>.
- 6/ KLUMPAR Jiří, KALOUS Roman, Bankovnictví. [online] Dostupné z <http://www.pwc.com/cz/cs/clanky-2010/prodej-uverovych-pohledavek-z-retailoveho-portfolia-bank.jhtml>.
- 7/ AIA. O asociaci, [online] Dostupné na <https://aiacz.cz/o-asociaci/>.
- 8/ AIA. Inkasní trh lehce ožívá. [online] Dostupné na <https://aiacz.cz/2017/08/14/e15-inkasni-trh-lehce-oziva/>.
- 9/ Vesta. Dobrovolná evidence subjektů. [online] Dostupné z <http://vesta.justice.cz>.
- 10/ Sako. Seznam akreditovaných osob. [online] Dostupné z <http://sako.justice.cz>.
- 11/ Exekutorská komora České republiky, [online] Dostupné na <http://ekcr.cz>.
- 12/ Novinky.cz. Rozhodčí doložky už od dubna nepůjde tak snadno zneužít. [online] Dostupné na <https://www.novinky.cz/finance/263134-rozhodci-dolozky-uz-od-dubna-nepujde-tak-snadno-zneužit.html>.
- 13/ Justice.cz. Oficiální server českého soudnictví. [online] Dostupné na <https://www.justice.cz/>
- 14/ iDnes.cz/Finance. Co je anuitní splácení hypotéčního úvěru. [online] Dostupné na https://finance.idnes.cz/co-je-anuitni-splaceni-hypotecniho-uveru-ftp-pujcky.aspx?c=A051121_163037_viteze_jjj.

- 15/ Wikipedia.org. Bonita [online] Dostupné na
[https://cs.wikipedia.org/wiki/Bonita_\(finan%C4%8Dnictv%C3%AD\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Bonita_(finan%C4%8Dnictv%C3%AD)).
- 16/ Wikipedia.org. Princip subsidiarity. [online] Dostupné na
https://cs.wikipedia.org/wiki/Princip_subsiarity.
- 17/ Wikipedia.org. Platební neschopnost. [online] Dostupné na
https://cs.wikipedia.org/wiki/Platebn%C3%AD_neschopnost.
- 18/ ČNB.cz. Centrální registr úvěrů. [online] Dostupné na
http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/centralni_registr_uveru/

Seznam tabulek a grafů

Graf č. 1	Počet klientů s dlouhodobým ohroženým druhem	32
Graf č. 2	Klientela s ohroženým dluhem podle údajů NRKI	33
Graf č. 3	Počet klientů s krátkodobým ohroženým dluhem	34
Graf č. 4	Vývoj počtu dotazů do registru Solus (FO)	35
Graf č. 5	Vývoj počtu dotazů do registru Solus (IČ)	35
Graf č. 6	Počet záznamů v registrech Solus	36
Graf č. 7	Modelace možných způsobů a cest za účelem vymožení pohledávky delikventního klienta	51
Graf č. 8	Vývoj insolvenčí v ČR v roce 2017	68
Graf č. 9	Počty ukončených/zahájených exekucí za období od roku 2010 do roku 2017	81
Graf č. 10	Počty zahájených exekucí podle obvodů Krajských soudů ČR za období od 2010 do 2017	82
Tabulka č. 1	Přehled pohledávek bank z hlediska rizikovosti a likvidity	40
Tabulka č. 2	Přehled o bankami účtovaných poplatcích za písemné upomínky k úhradě dluhu	45
Tabulka č. 3	Přehled postupu vymáhání pohledávek nejvýraznějších bankovních domů na českém bankovním trhu	52
Tabulka č. 4	Obecné a konkrétní náležitosti návrhu v soudním řízení a žaloby /návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu/	56
Tabulka č. 5	Sazby soudní poplatků pro možnost podání návrhu v jednotlivých typech soudního nalézacího řízení	57
Tabulka č. 6	Porovnání výhod a nevýhod rozhodčího řízení	70
Tabulka č. 7	Počet podaných návrhů v klasickém soudním řízení /C/ a počet podaných návrhů na vydání elektronického platebního rozkazu /EPR/ k Okresnímu soudu v Ústí nad Labem	73
Tabulka č. 8	Počet podaných návrhů v klasickém soudním řízení /C/ a počet podaných návrhů na vydání elektronického platebního rozkazu /EPR/ k Okresnímu soudu v Mostě	74

Tabulka č. 9	Počet podaných návrhů v klasickém soudním řízení /C/ a počet podaných návrhů na vydání elektronického platebního rozkazu /EPR/ k Okresnímu soudu v Litoměřicích	74
Tabulka č. 10	Počet podaných návrhů v klasickém soudním řízení /C/ a počet podaných návrhů na vydání elektronického platebního rozkazu /EPR/ k Okresnímu soudu v Lounech	75
Tabulka č. 11	Počty podaných návrhu na vydání Pověření konkrétního exekutora provedením exekuce k Okresnímu soudu v Ústí nad Labem	77
Tabulka č. 12	Počty podaných návrhu na vydání Pověření konkrétního exekutora provedením exekuce k Okresnímu soudu v Mostě	78
Tabulka č. 13	Počty podaných návrhu na vydání Pověření konkrétního exekutora provedením exekuce k Okresnímu soudu v Litoměřicích	78
Tabulka č. 14	Počty podaných návrhu na vydání Pověření konkrétního exekutora provedením exekuce k Okresnímu soudu v Lounech	79

Seznam zkratek

ÚOOÚ	Úřad pro ochranu osobních údajů
NOZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
CRÚ	Centrální registr Úvěrů
CNCB	Czech Non-Banking Credit Bureau neboli Český nebankovní registr klientských informací (NRKI)
CBCB	Czech Banking Credit Bureau neboli Český bankovní registr klientských informací (BRKI)
CRIF	Czech Credit Bureau
ACCIS	Association of County and City Information Systems
ÚS	Ústavní soud České republiky
NS	Nejvyšší soud České republiky